

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ►

Ruimtelijke Onderbouwing Aansluiten oude meander Stekkenkamp

Opdrachtgever:

Waterschap Vechtstsrömen
J. Riekert
Kooikersweg 1
7609 PZ ALMELO

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 203514
Datum: 16-7-2024
Projectleider: B.Pegge
Opgesteld: M.Biemold
Gecontroleerd: B. Pegge
Status: Definitief
Versie: 1

© 2024 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	8
1.4	Leeswijzer	10
2	Planbeschrijving	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	11
2.3	Het initiatief	12
3	Beleidskaders	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Rijksbeleid	13
3.3	Provinciaal en regionaal beleid	16
3.4	Regionaal beleid	32
3.5	Gemeentelijk beleid	34
3.6	Conclusie	36
4	Waardentoets	37
4.1	Inleiding	37
4.2	Natuur	37
4.3	Archeologie	40
4.4	Cultuurhistorie	40
4.5	Water	40
4.6	Conclusie	42
5	Milieuaspecten	43
5.1	Inleiding	43
5.2	Bodem	43
5.3	Geluid	43
5.4	Luchtkwaliteit	44
5.5	Kabels en leidingen	44
5.6	Externe veiligheid	44
5.7	Bedrijven en milieuzonering	46
5.8	Verkeer en parkeren	47
5.9	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	47

5.10	Conclusie	48
6	Uitvoerbaarheid	49
6.1	Inleiding.....	49
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	49
6.3	Economische uitvoerbaarheid	49
6.4	Conclusie	50
	Bijlagen.....	51

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterschap Vechstromen is voornemens een oude afgesloten meander bij Ommen weer aan te laten sluiten op de huidige loop van de Vecht. Door het stilstaande water in de oude meander van de Vecht weer in verbinding te brengen met het stromende water in de rivier wordt de waterkwaliteit in de oude arm verbeterd. Tevens zullen er twee meerpalen in de oever worden aangebracht op het perceel behorende bij Landgoed Stekkenkamp zodat er kan worden aangelegd voor extensieve recreatie.

Voor de realisatie van voorliggend plan wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo), aangevraagd.

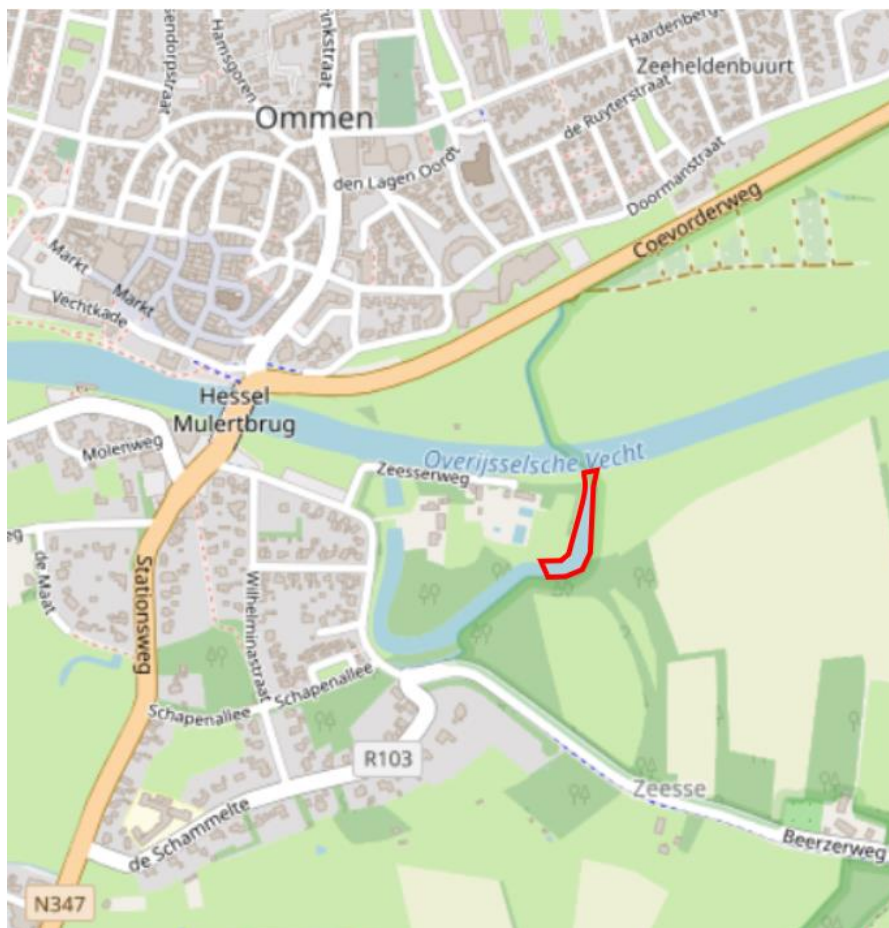
Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de aanvraag. Om de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling te toetsen zijn onder meer een toetsing aan de Wet Natuurbescherming, stikstofberekening en een (water)bodemonderzoek uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. In deze ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De Vecht loopt vanuit het Duitse Münsterland, Nordhorn en Emlichheim Nederland binnen ter hoogte van Gramsbergen en stroomt via onder meer Hardenberg, Ommen en Dalfsen naar Zwolle, waar de Vecht uitkomt in het Zwarte Water. Voorliggend initiatief spitst zich toe op de oude meander van de Vecht ter hoogte van het openluchtzwembad Olde Vechte te Ommen, aan de zuidzijde van de loop van de rivier. Het project gebied omvat het kadastrale perceel OMN01-F-5008.

Figuur 1: Ligging plangebied (Bron: Google Maps)

Figuur 2: Ligging plangebied (Bron: Vision10)

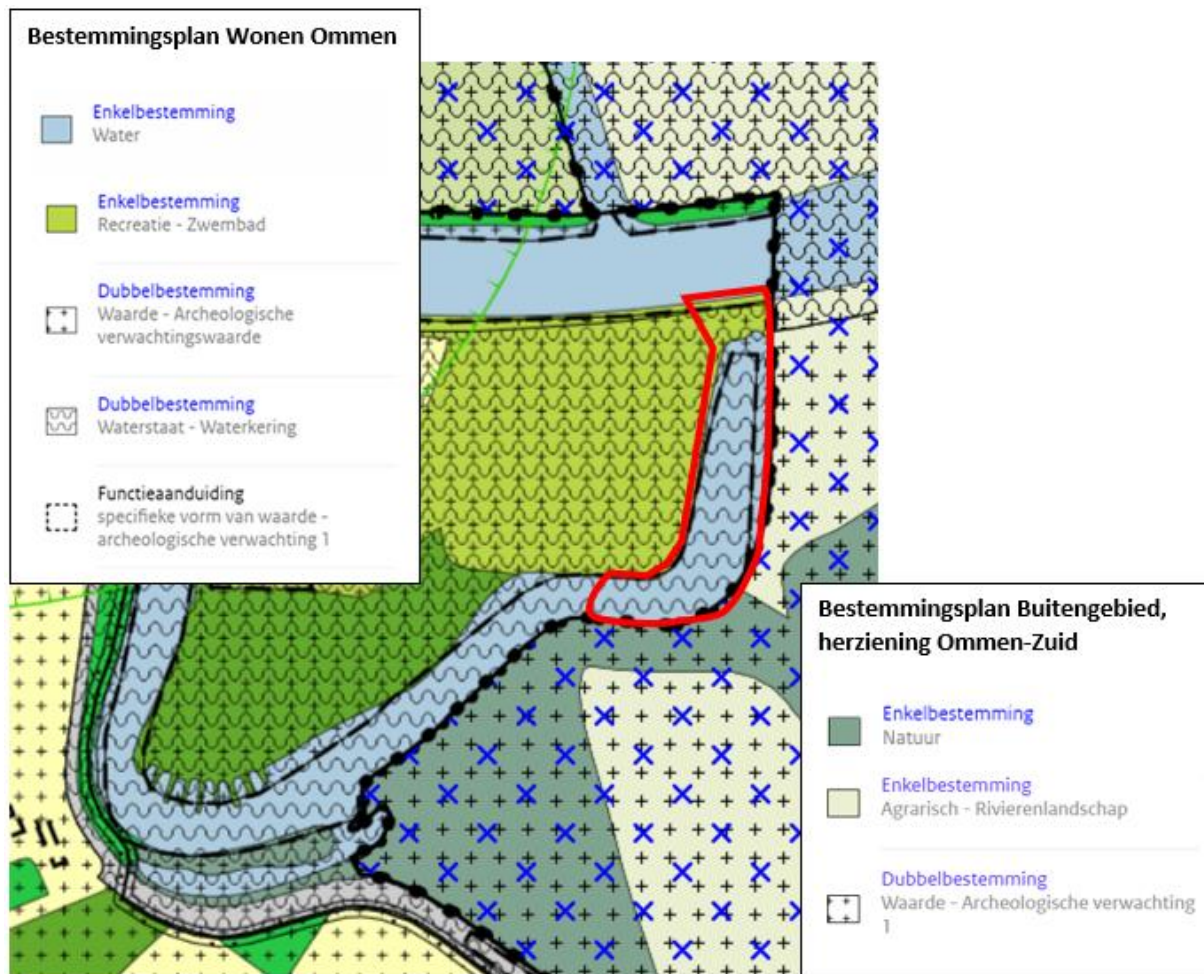
Figuur 3: Locatie

werkzaamheden (Bron: Vision10)

Het plangebied bestaat uit de noordzijde van de oude Vechtarm. De vechtarm wordt aan de westzijde begrenst door het terrein van openluchtzwembad Olde Vechte, bestaande uit grasvelden en bomen langs het water. De zuidwestzijde van de oude Vechtarm wordt eveneens begrenst door bomenrijen. De noordzijde, de te ontgraven oever, bestaat deels uit bomen, gras en oeverbeplanting langs de Vecht.

1.3 Huidig planologisch regime

1.3.1 Vigerend bestemmingsplan

Figuur 4: Uitsnede plankaart bestemmingsplan Wonen Ommen (Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Bestemmingsplan Wonen Ommen

Het te ontgraven gedeelte van de oever tussen de oude meander en de Vecht is gelegen binnen het bestemmingsplan Wonen Ommen, door de gemeenteraad vastgesteld op 27 juni 2013. Het projectgebied kent de enkelbestemmingen 'Water' en 'Recreatie – Zwembad' met daarbij dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologische verwachtingswaarde' en 'Waterstaat – Waterkering'. Het gebied kent tevens de funcieaanduiding 'specifieke vorm van waarde – archeologische verwachting 1'.

Conform artikel 14 van het bestemmingsplan 'Wonen -Ommen' zijn de voor 'Recreatie – Zwembad' aangewezen gronden bestemd voor:

- a. een zwembad met de bijbehorende bebouwing;
- b. parkeer- en ontsluitingsvoorzieningen;
- c. openbare nutsvoorzieningen;
- d. groenvoorzieningen.

Voorliggend initiatief betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden. Hiervoor geldt een vergunningsplicht voor onder meer het afgraven van gronden, het aanleggen van water en het vellen van houtopstanden. Binnen de bestemming 'Water' (artikel 17) zijn geen regels voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden opgenomen.

De regels voor de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachtingswaarde' zijn vastgelegd in artikel 23 van het bestemmingsplan 'Wonen Ommen'. Voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden geldt een vergunningsplicht voor grondwerkzaamheden dieper dan 50 cm en met oppervlakte groter dan 2.500 m². Hieronder vallen onder meer afgraven van de bodem en vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

Artikel 24 van het bestemmingsplan 'Wonen Ommen' bevat de regels voor de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. Deze gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming, het onderhoud en de verbetering van de waterkering met bijbehorende bouwwerken geen gebouwen zijnde zoals duikers, keerwanden en merktekens alsmede voor waterberging. Voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden geldt er een vergunningsplicht geldt voor onder meer het ontgronden, vergaven en afgraven van gronden, het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten en watergangen en het aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplantingen en het rooien en of kappen van bossen of andere houtgewassen.

Bestemmingsplan Buitengebied, herziening Ommen-Zuid

De locatie van de te plaatsen meerpalen is gelegen binnen bestemmingsplan Buitengebied, herziening Ommen-Zuid, door de gemeenteraad vastgesteld op 6 december 2017. De exacte locatie is nog nader te bepalen. Ter plaatse gelden de enkelbestemmingen 'Agrarisch - Rivierenlandschap 'Natuur' en de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachting 1'. Artikel 5 van het bestemmingsplan Buitengebied, herziening Ommen-Zuid stelt de regels voor 'Agrarisch – Rivierenlandschap'. Deze gronden zijn bestemd voor onder meer de uitoefening van het agrarisch bedrijf, behoud en bescherming van landschappelijke waarden en extensief recreatief medegebruik. Binnen deze bestemming zijn bouwwerken, geen gebouw zijnde, toegestaan binnen het bouwvlak met een maximale bouwhoogte van 3 meter. Echter is geen bouwvlak aanwezig. Artikel 11 van het bestemmingsplan Buitengebied, herziening Ommen-Zuid bevat de regels voor de enkelbestemming 'Natuur'. Deze gronden zijn bestemd voor onder meer behoud, bescherming, beheer en ontwikkeling van actuele en potentiële landschapswaarden en kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, agrarisch- en extensief recreatief medegebruik. Bouwwerken, geen gebouw zijnde, zijn toegestaan tot een bouwhoogte van maximaal 3 meter. Het plaatsen van de meerpalen betreft het oprichten van een bouwwerk, geen gebouw zijnde.

Artikel 22 stelt de regels behorende bij de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachting 1'. De voor 'Waarde – Archeologische verwachting 1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de verwachte archeologische waarden. Binnen deze bestemming geldt dat gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde groter dan 2.500 m² en dieper stekend dan 50 cm ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemmingen op deze gronden slechts toelaatbaar, indien daarvoor omgevingsvergunning door burgemeester en wethouders is verleend. Omgevingsvergunning wordt verleend, indien is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad. Het plaatsen van de meerpalen blijft ruimschoots onder de grenswaarde van 2.500 m² en zijn derhalve niet vergunningsplichtig op grond van de bepaling voor de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachting 1'.

1.3.2 Conclusie

Bestemmingsplan Wonen Ommen

Het aanleggen van water ter plaatse van de bestemming 'Recreatie – Zwembad' is in strijd met de bestemmingsregels van deze bestemming. De gronden zijn immers niet bestemd voor water. Tevens valt het ontgraven van de oever en het kappen van bomen onder de vergunningsplicht voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden binnen de bestemming 'Recreatie – Zwembad'. Daarnaast vallen het ontgraven van de oever en het kappen van bomen onder de vergunningplicht voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden uit de regels van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. De oppervlakte van de werkzaamheden blijft onder de drempelwaarde van 2.500 m² van de vergunningsplicht in de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachtingswaarde', ten aanzien de archeologische dubbelbestemming is geen omgevingsvergunning vereist. Er is namelijk 2.000m³ grondverzet benodigd.

Bestemmingsplan Buitengebied, herziening Ommen-Zuid

Het plaatsen van de twee meerpalen in de oever op het perceel van Landgoed Stekkenkamp is passend binnen de bestemmingen 'Agrarisch-Rivierenlandschap' en 'Natuur' omdat ze voldoen aan extensieve recreatie. Binnen de bestemming 'Agrarisch-Rivierenlandschap' is echter geen bouwvlak aanwezig op de indicatieve locatie, voor bouwen buiten het bouwvlak is een omgevingsvergunning vereist. Binnen de bestemming 'Natuur' is het plaatsen van de meerpalen op grond van de bestemmingsregels niet vergunningsplichtig mits ze niet hoger zijn dan drie meter. Het plaatsen van de meerpalen is eveneens niet vergunningsplichtig op grond van de bestemmingsregels van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachting 1'.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. Daarin wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van het plangebied weergegeven en het plan voor het verbinden van de oude meander op de Vecht toegelicht. Voor het plan is door Waterschap Vechtstromen een ontwerp opgesteld. Dat is toegevoegd als bijlage 1 bij deze ruimtelijke onderbouwing.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen tegen de kern van Ommen, ten zuiden van de Vecht, tussen de Vecht, de Zeesserweg en de Beerzerweg. Tussen de oude meander en de Vecht zijn het openluchtzwembad Olde Vechte en de groepsaccommodaties Olde Vechte en Zeesse gelegen. Het terrein van het zwembad bestaat naast de zwembaden uit grasvelden met enkele solitaire bomen erop en bomenrijen langs de randen van het terrein. Zuidelijk van het zwembad en de groepsaccommodaties is een klein bos gelegen. Langs de oost, zuid en westzijde van de oude Vechtarm staan in de buitenbocht bomenrijen en bos. De kade tussen de Vecht en de oude meander bestaat uit grasland aan de zijde van de Vecht en bomen en struweel aan zijde van de oude meander. In de huidige situatie is er een beperkte verbinding tussen de oude meander en het stromende water van de rivier middels duikers, maar stroomt het water niet door. Hierdoor is de waterkwaliteit in de oude meander niet optimaal.

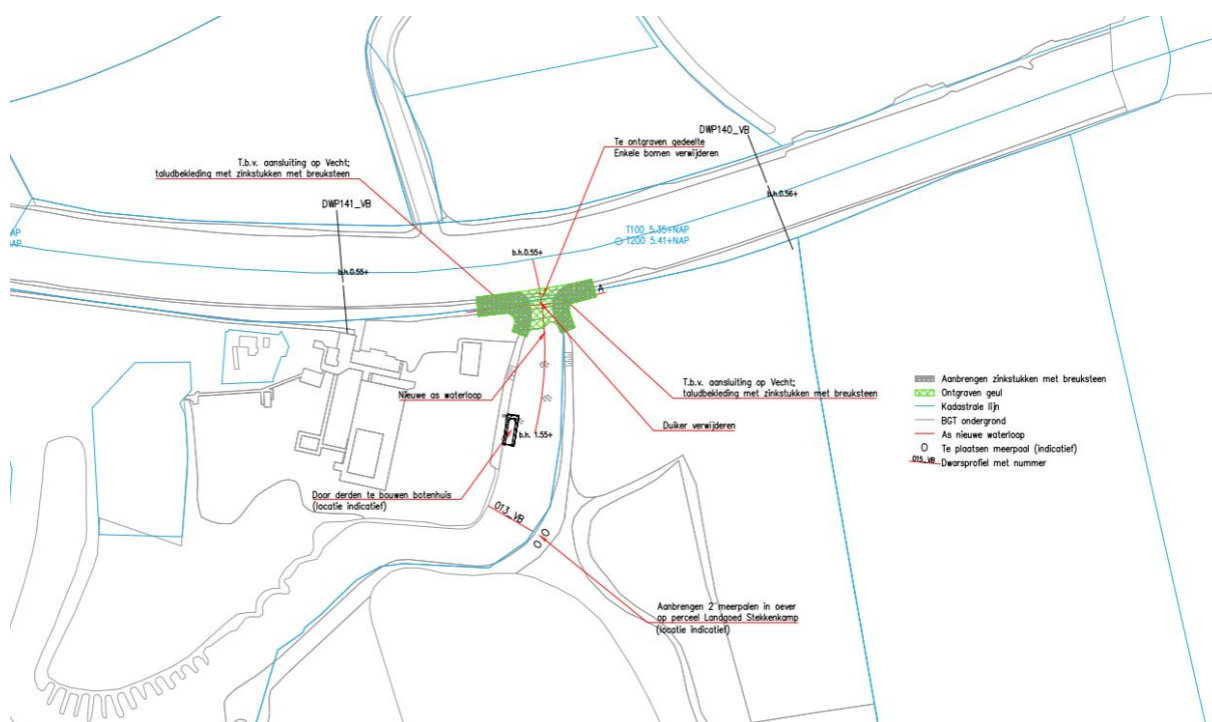

Figuur 5: Luchtaanzicht huidige situatie, datum foto 29-6-2022 (Bron: Vision10)

2.3 Het initiatief

2.3.1 Verbinden oude meander en plaatsen meerpalen

Om de waterkwaliteit in de oude meander te verbeteren is Waterschap Vechtstromen voornemens de oude meander weer aan te verbinden op de stroom van de rivier de Vecht. Hiervoor wordt een klein deel van de oever afgegraven en zal er een tweetal bomen worden gekapt die deel uit maken van een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Tevens worden op het perceel behorende bij Landgoed Stekkenkamp twee meerpalen geplaatst. Het op de tekening vermelde door derden te bouwen boothuis maakt geen deel uit van de voorgenomen ontwikkeling waar deze ruimtelijke onderbouwing voor is opgesteld.

Figuur 6: Uitsnede tekening werkzaamheden Vechtarm Stekkenkamp

2.3.2 Toegankelijkheid en ontsluiting

Het projectgebied zal tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden ontsloten via de bestaande toegangsweg van het openluchtzwembad en de Zeesserweg, deels via rijplaten. Deze gronden zijn in eigendom van de gemeente Ommen. Tevens zal er gebruik worden gemaakt van het naastgelegen perceel, eigendom van Landgoed Stekkenkamp voor het plaatsen van de meerpalen. Beide partijen zijn op de hoogte van het voorgenomen project en hebben hun medewerking toegezegd.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. In de NOVI is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten gemaakt:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's.
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuzes weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes gehanteerd, namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor eenvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Een kleinschalige ontwikkeling als het aansluiten van de oude meander op de bestaande loop van de Vecht valt niet onder het grootschalige spectrum van de NOVI. Wel kan gesteld worden dat met de beoogde verbetering van de waterkwaliteit het project passend is binnen de doelen van de NOVI.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden en in 2016 gewijzigd. In het Barro wordt een aantal projecten van rijksbelang met name genoemd en met digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden onder andere de onderdelen Project Mainportontwikkeling Rotterdam en Grote rivieren Besproken.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) werd de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is de "Laddersystematiek" gewijzigd. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het aansluiten van de oude meander op de Vecht past binnen de regels van het Barro en het Bro. Voorliggend initiatief kan niet worden gezien als een stedelijke ontwikkeling aangezien het geen ontwikkeling betreft zoals woningbouw van meer dan 11 woningen, een bedrijventerrein, kantoren, detailhandel, bedrijventerrein of andere stedelijke voorzieningen betreft. De Ladder voor duurzame verstedelijking is zodoende niet van toepassing. Vanuit het principe van een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

3.2.3 Nationaal Water Programma 2022-2027

Nederland is een waterland. De opgaven op het terrein van water zijn omvangrijk en worden in de toekomst alleen maar groter. Om Nederland ook voor de komende generaties veilig, aantrekkelijk en leefbaar te houden, is het Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP) ontwikkeld. Dit NWP beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en het beheer van de rijkswateren en rijkswaarswegen. Voor het waterbeleid is het NWP een uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie. Belangrijke onderdelen van het NWP zijn de stroomgebiedbeheerplannen, het overstromingsrisicobeheerplan en het Programma Noordzee.

Nederland heeft te maken met grote wateropgaven die bovendien in de toekomst steeds groter en complexer worden. Dit komt door een aantal samenhangende uitdagingen: klimaatverandering, bodemdaling, milieuverontreiniging, biodiversiteitsverlies en ruimtedruk. In de uitvoering ligt bovendien een grote opgave om verouderde infrastructuur zoals bruggen en sluizen in stand te houden en waar nodig te vervangen of te renoveren.

De wateropgaven waar Nederland op dit moment voor staat, de uitdagingen richting de toekomst en de noodzaak van een integrale aanpak vormen de basis voor 3 hoofddoelstellingen van dit NWP:

- Een veilige en klimaatbestendige delta.
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta.
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur.

De wateropgaven staan niet op zichzelf; een integrale aanpak met andere opgaven in de fysieke leefomgeving, zoals de energietransitie, de woningbouw, herstel natuur en de landbouwtransitie is noodzakelijk. Het bodem- en watersysteem stelt randvoorwaarden aan ruimtelijke ontwikkelingen. Om deze randvoorwaarden ook juridisch te laten doorwerken zijn inhoudelijke kaders nodig voor de inrichting en gebruik van wateren alsook voor ruimtelijke inrichting, landgebruik en de wijze van bouwen. In Nederland komen veel opgaven voor de leefomgeving bij elkaar op een klein oppervlak. Niet alles kan, soms moeten keuzes worden gemaakt. Daarvoor zijn in het NWP een aantal afwegingsprincipes voor het waterbeleid en beheer opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Ondanks het feit dat voorgenomen ontwikkeling een beperkte omvang heeft, kan worden gesteld dat deze aansluit bij het in het NWP gestelde beleid. In het NWP wordt onder meer ingezet op het waarborgen van een goede waterkwaliteit en het verbeteren en beschermen van de biodiversiteit. Door het stilstaande water in de oude meander weer aan te sluiten op de stroom van de Vecht zal ter plaatse de waterkwaliteit verbeteren.

3.2.4 Wet natuurbescherming

De nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb) vervangt sinds 1 januari 2017 drie wetten. Dit betreffen de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. In de Wnb zijn de Europese vogel- en habitatrichtlijn geïmplementeerd. Doel van de Wet natuurbescherming is drieledig:

- bescherming van de biodiversiteit in Nederland;
- decentralisatie van verantwoordelijkheden;
- vereenvoudiging van regels.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Regels over dit netwerk zijn relevant voor dit bestemmingsplan

Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten die in Europa bedreigd zijn en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Deze bescherming is eveneens vastgelegd in de Wet natuurbescherming, samen met de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Voor een Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen voor soorten en habitats vastgelegd in het beheerplan.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het ontgraven van de oever ter plaatse van de bestemming 'recreatie – zwembad' is in strijd met de regels van het bestemmingsplan en vindt voor een deel plaats binnen de begrenzingen van het NNN en Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied. Ten aanzien van het NNN wordt gesteld dat na het ontgraven van de oever het plangebied nog altijd een natuurlijke functie heeft, echter nu in de vorm van water in plaats van oever. Paragraaf 3.3.1 behandelt de Provinciale Omgevingsvisie waarin de NNN verder wordt toegelicht. Echter is een verdere toetsing aan het NNN-beleid niet noodzakelijk. Gesteld kan worden dat de aard van deze ontwikkeling positieve invloed heeft op de kwaliteit van de natuurwaarden ter plaatse en daarmee een positieve invloed op het NNN. De gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling zijn getoetst aan het Natura 2000-beleid, zie hiervoor paragraaf 4.2.2 en bijlage 3.

3.2.5 Conclusie Rijksbeleid

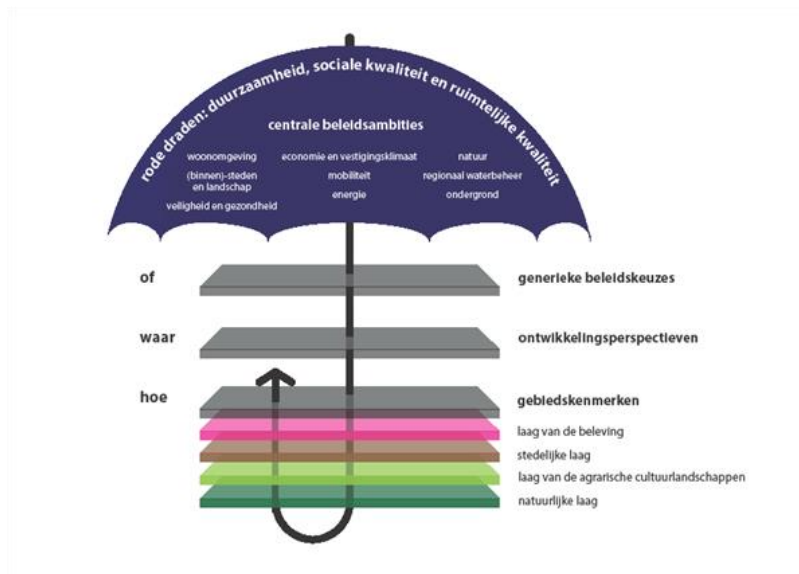
Voor zover een kleinschalige ontwikkeling als voorliggend plan directe raakvlakken heeft met het Rijksbeleid, is het initiatief passend binnen de kaders van het beleid.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Provinciale Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie Overijssel is dé provinciale visie voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. In 2017 is de Omgevingsvisie en -verordening 2017 vastgesteld. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel. Sinds vaststelling van de Omgevingsvisie zijn er jaarlijkse actualisaties doorgevoerd. In voorliggend stuk is uitgegaan van de meest recente versie met de op 16 november 2022 vastgestelde actualisatie.

Uitvoeringsmodel omgevingsvisie

Figuur 7: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde:

1. Generieke beleidskeuzes (Of)
2. Ontwikkelingsperspectieven (Waar)
3. Gebiedskenmerken (Hoe)

1. Generieke beleidskeuzes (Of)

In heel Overijssel is een aantal beleidskeuzes van toepassing op nagenoeg alle thema's en locaties. Dit zijn:

1. integraliteit
2. toekomstbestendigheid
3. concentratiebeleid
4. (boven)regionale afstemming
5. zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik

2. Ontwikkelingsperspectieven (Waar)

In de Omgevingsvisie worden zes ontwikkelingsperspectieven benoemd: drie voor de Groene Omgeving en drie voor de Stedelijke Omgeving. Deze ontwikkelingsperspectieven schetsen een ruimtelijk perspectief voor een combinatie van functies en geven aan welke beleids- en kwaliteitsambities leidend zijn. De ontwikkelingsperspectieven geven zo richting aan waar wat ontwikkeld zou kunnen worden.

Ontwikkelingsperspectieven voor de Groene Omgeving

In de Groene Omgeving gaat het vooral om: behoud en versterking van de kwaliteit van natuur en landschap, het realiseren van een samenhangend netwerk van gebieden met natuur- en waterkwaliteit, ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, het toerisme en andere economische dragers, realisatie van waterkwaliteitsdoelen, het duurzaam beheer van drinkwatervoorraden én het opwekken van hernieuwbare energie. De ondergrond speelt hierbij een belangrijke rol; bijvoorbeeld bij de voedselproductie in de landbouw, de (drink)watervoorziening of als mogelijke bron of buffer voor duurzame energie.

‘Groene’ functies hebben prioriteit in de Groene Omgeving. Ontwikkelingen die hier niet primair thuishoren, zoals woningbouw, worden alleen toegestaan als zij een meerwaarde opleveren voor de kwaliteit van landschap, cultuurhistorie, water- en natuuropgaven. Op (voormalige) agrarische erven is – onder voorwaarden – ruimte voor aanvullende woon- en werkmilieus waarvoor aantoonbaar een marktvraag is en de Stedelijke Omgeving geen ruimte biedt. Ook hier geldt dat deze actief moeten bijdragen aan behoud en versterking van natuur, landschap, cultuurhistorie en andere opgaven in de Groene Omgeving.

Aanpassing aan de klimaatverandering is bij dit alles een belangrijke overkoepelende opgave. Dat geldt overigens voor alle kwaliteitsambities die er voor de rode draden duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn benoemd. Het accent kan daarbij wel verschillen.

Voor de Groene Omgeving gelden de volgende ruimtelijke kwaliteitsambities:

- een zichtbaar en beleefbaar mooi landschap
- sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel
- voortbouwen aan de kenmerkende structuren van het agrarisch cultuurlandschap
- natuur als ruggengraat
- een continu en beleefbaar watersysteem als dragende structuur van Overijssel
- het contrast tussen dynamische en luwe gebieden versterken

In de Groene Omgeving zijn er ontwikkelingsperspectieven, ieder met een eigen accent:

- de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW)
- agrarisch ondernemen in het grootschalige landschap
- wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap

Ontwikkelingsperspectieven voor de Stedelijke Omgeving

Met Stedelijke Omgeving worden de stedelijke netwerken, steden, dorpen en hoofdinfrastructuur bedoeld. De Stedelijke Omgeving en de Groene Omgeving versterken elkaar: door de verscheidenheid in aanbod dragen stad en land samen bij aan het creëren van een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven.

De drie stedelijke netwerken (Twente (Enschede, Hengelo, Almelo, Oldenzaal en Borne), Zwolle-Kampen en Cleantech regio (Deventer)) worden gezien als de motor van de Overijsselse economie en cultuur. Binnen de stedelijke netwerken vervullen de vijf grote steden (Enschede, Zwolle, Deventer, Hengelo en Almelo) een centrumfunctie die van (boven)regionale betekenis is. Hier is de werkgelegenheid geconcentreerd en vind je de ‘massa’ en het creatieve en innovatieve klimaat dat zo belangrijk is voor de concurrentiepositie van Overijssel. De overige steden en dorpen completeren het spectrum aan woon- en werkmilieus met elk hun eigen plaatsgebonden karakteristiek en identiteit.

In de Stedelijke Omgeving staat de volgende uitdaging centraal: het optimaal in verbinding laten zijn van de stedelijke netwerken met de andere stedelijke netwerken (connectiviteit) en zorgen dat de stedelijke netwerken (en de steden daarbinnen) elkaar onderling versterken en aanvullen (complementariteit). Daarnaast gaat het in de Stedelijke Omgeving vooral om: het behouden/vergroten van de kwaliteit van woonomgevingen en werklocaties, het bereikbaar houden van de grote steden en streekcentra, ontwikkelingsmogelijkheden voor kennisintensieve maakindustrie, mkb, logistiek, topsectoren, start-ups en zzp'ers, het behouden en versterken van cultureel erfgoed als drager van identiteit, het versterken van de natuur in de stad en het bevorderen van energie-efficiency en opwekking van hernieuwbare energie. Het waterbeheer wordt in de Stedelijke Omgeving afgestemd op de functie wonen en werken.

Aanpassing aan de klimaatverandering is bij dit alles een belangrijke overkoepelende opgave. Dat geldt overigens voor alle kwaliteitsambities die voor de rode draden duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn benoemd. Het accent kan daarbij wel verschillen.

Voor de Stedelijke Omgeving gelden de volgende ruimtelijke kwaliteitsambities:

- brede waaier aan woon-, werk- en mixmilieus; elk buurtschap, dorp en stad zijn eigen kleur
- het contrast tussen luwe en dynamische gebieden versterken
- zichtbaar en beleefbaar mooi landschap
- sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel
- continu en beleefbaar watersysteem

In de Stedelijke Omgeving zijn drie ontwikkelingsperspectieven benoemd, ieder met een eigen accent:

- stedelijke netwerken als motor
- steden en dorpen als veelzijdige leefmilieus
- hoofdinfrastructuur: vlot en veilig

3. Gebiedskenmerken (Hoe)

Nieuwe ruimtelijke opgaven dienen verbonden te worden met bestaande gebiedskenmerken. De gebiedskenmerken spelen zo een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief invulling kan krijgen. Onder gebiedskenmerken worden ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype verstaan.

De gebiedskenmerken die we van provinciaal belang zijn, zijn opgenomen in de Catalogus Gebiedskenmerken. Voor alle gebiedstypen in Overijssel wordt beschreven welke kwaliteiten en kenmerken in de vier lagen behouden, versterkt en ontwikkeld moeten worden. De kwaliteitsopgaven en -voorwaarden in de catalogus zijn integraal, in de zin dat ze aspecten als milieu, water, cultuur, landschap en infrastructuur omvatten voor zover ze te koppelen zijn aan een gebiedstype.

Voor de gebiedskenmerken wordt onderscheid gemaakt tussen vier lagen:

- de natuurlijke laag
- de laag van het agrarisch cultuurlandschap
- de stedelijke laag
- de laag van de beleving

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

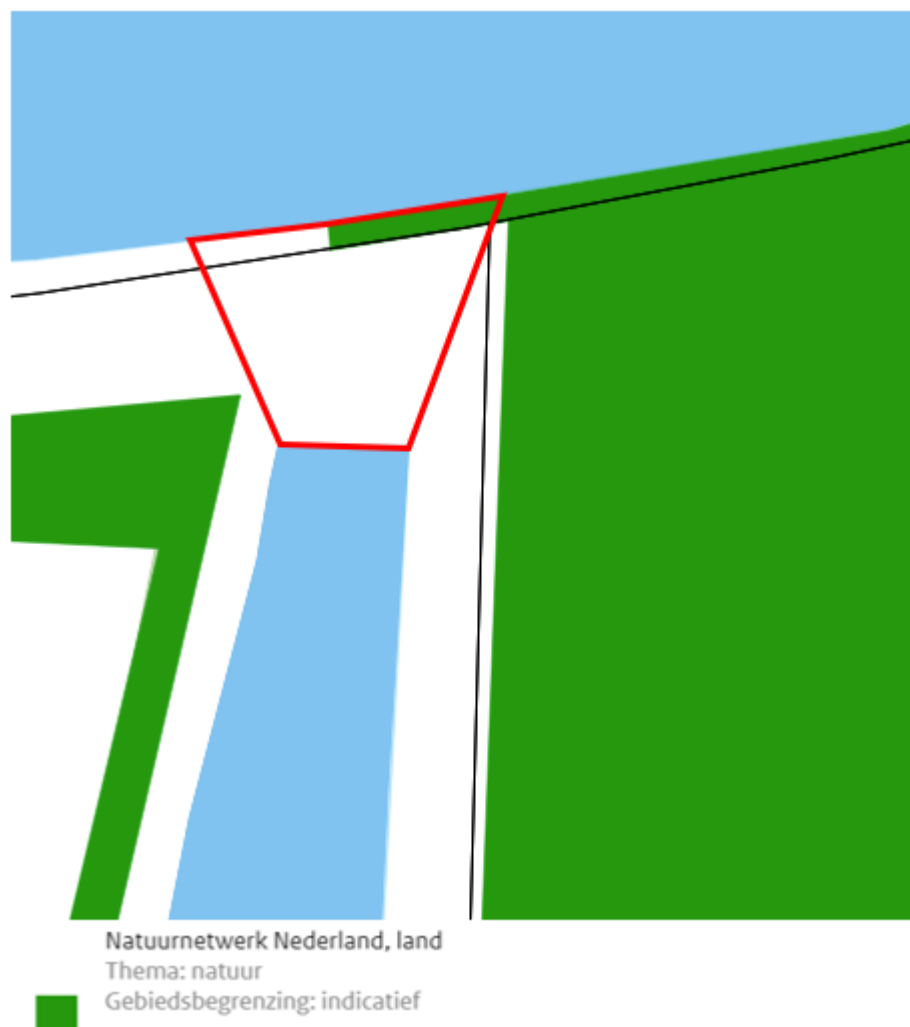
In onderstaande toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan het uitvoeringsmodel van de omgevingsvisie is het plaatsen van de meerpalen buiten beschouwing gelaten aangezien dit een dusdanig ondergeschikt aspect is dat het geen ruimtelijke impact heeft.

Generieke beleidskeuzes (of)

Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling kan worden gesteld dat deze vanwege de zeer beperkte aard en omvang geen directe binding heeft met de generieke beleidskeuzes zoals benoemd in de Omgevingsvisie. De ingreep beperkt zich immers enkel tot het ontgraven van een stuk oever van circa 500 m² tussen de oude meander van de Vecht en de huidige loop van de rivier en het plaatsen van twee meerpalen in de oever van de oude meander. De voorziene verbetering van de waterkwaliteit in de oude meander kan wel worden gezien als een toekomstbestendige ontwikkeling en er is geen sprake van onnodig nieuw ruimtebeslag.

Gebiedsspecifieke beleidskeuzes (of)

Een klein deel van het plangebied (zie figuur 8) maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Realisatie en bescherming van het NNN is belangrijk voor het behoud en de ontwikkeling van plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het ruimtelijk beleid is dan ook gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Voor initiatieven die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang waar niet op een andere manier aan voldaan kan worden (het 'nee, tenzij'-principe).

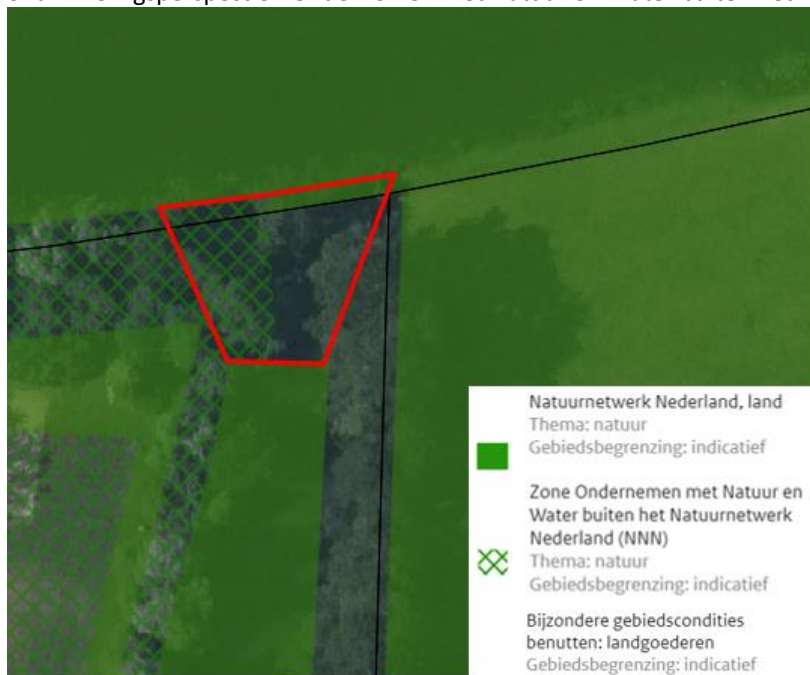

Figuur 8: Uitsnede kaart gebiedsspecifieke beleidskeuzes

De ambitie voor het NNN is een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden, waaronder Natura 2000-gebieden en Nationale Parken. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN: de natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteit en de beleving van rust. Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling wordt geconcludeerd dat deze passend is binnen het NNN. Na het ontgraven van de oever blijft het plangebied fungeren als natuur, enkel nu in de vorm van water. Door het aansluiten van de oude meander op het stromende water van de Vecht zal daarnaast de waterkwaliteit in de oude meander verbeteren, waardoor de natuur zich in het water beter kan ontwikkelen.

Ontwikkelingsperspectieven (waar)

Zoals hierboven reeds is beschreven, maakt een deel van het plangebied deel uit van het NNN en is de voorgenomen ontwikkeling passend binnen het NNN. Daarnaast is het plangebied (deels) gelegen in het ontwikkelingsperspectief 'Ondernemen met Natuur en Water buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Figuur 9: Uitsnede kaart Ontwikkelingsperspectieven

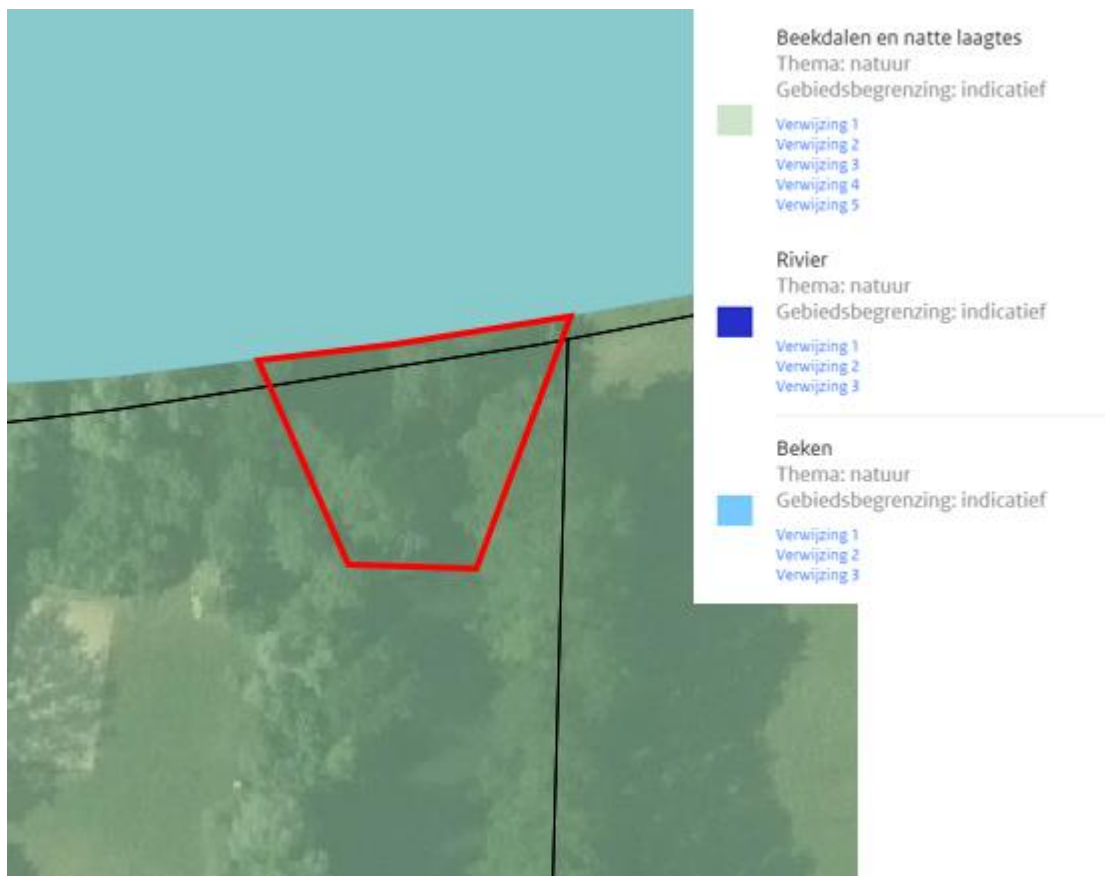
Voor dit ontwikkelingsperspectief geldt dat locaties binnen dit gebied goede kansen bieden de kwaliteit van natuur, landschap en water te versterken door ontwikkeling van bestaande en nieuwe functies. In de zone Ondernemen met Natuur en Water (ONW) buiten het NNN zet de provincie in op versterking van de kwaliteit van natuur, landschap en water door initiatieven te verbinden aan deze kwaliteiten. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is hier specifiek gericht op versterking van deze kwaliteiten. De voorgenomen ontwikkeling heeft als doel om de waterkwaliteit in de oude meander te verbeteren door deze weer aan te laten sluiten op de loop van de Vecht. Voorliggend initiatief voorziet daarmee op versterken van de kwaliteit van natuur, landschap en water, zonder nieuwe functies toe te voegen.

Ook is het plangebied gelegen in de zone 'Bijzondere gebiedscondities benutten: landgoederen'. In deze zone is het uitgangspunt dat Initiatieven in de Groene Omgeving worden verbonden aan versterking van de bestaande landgoederenstructuur in Overijssel. Met name in de stadsrandgebieden en in en aan de randen van de Zone Ondernemen met Natuur en Water is ruimte voor nieuwe landgoederen en/of de landgoedaanpak; (restanten van) verdwenen landgoederen kunnen hierbij een bron van inspiratie zijn. Landgoederen zijn het schoolvoorbeeld van functiecombinaties en illustreren dat natuurwaarden, cultuurhistorische waarden en economische waarden goed te combineren zijn. Voorliggend initiatief betreft het aansluiten van een oude, afgesloten, meander op de huidige loop van de rivier aan de rand van de stad Ommen, waarmee door verbetering van de waterkwaliteit de natuurwaarden in de oude meander zich verder kunnen ontwikkelen.

Gebiedskenmerken: Natuurlijke laag (hoe)

De natuurlijke laag is de laag van de bodem, het reliëf, het watersysteem en de natuur die zich hier ‘van nature’ op vestigt. Deze natuurlijke laag is het resultaat van de wisselwerking tussen abiotische (fysische) en biotische factoren en processen. Zo zorgden ijs-, wind- en waterstromen in Overijssel voor het ontstaan van een afwisselend landschap van stuwwallen, dekzandgronden, beekdalen en natte laagtes en bepaalden de stroomsnelheden van IJssel, Vecht, Regge of Dinkel waar het fijne (komgronden) en waar het grovere sediment (oeverwallen) werd afgezet. En ontwikkelde veen zich daar, waar het water maar moeilijk weg kon.

Vanouds bestaat er in de natuurlijke laag een sterke samenhang tussen het natuur- en het watersysteem: de aan- of afwezigheid van water en de kwaliteit en samenstelling ervan bepalen voor een belangrijk deel de vestiging van plant- en diersoorten. Het afwisselende landschap van Overijssel kende dan ook een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Echt natuurlijk landschap, met de oorspronkelijke vegetatie en waterhuishouding, is echter geheel verdwenen. Het natuurlijk landschap wat Overijssel kent, bestaat vooral uit relictten van een landschap dat vroeger ‘woeste grond’ of ‘onland’ werd genoemd. Op dit moment beslaat het natuurlijk landschap in de vorm van natuurgebieden ruim een tiende van het oppervlak van Overijssel.

Figuur 10: Uitsnede kaart Gebiedskenmerken natuurlijke laag

Het plangebied is gelegen op de grens van het gebied Beekdalen en natte laagtes. In dit gebied is de ambitie om de beekdalen als functionele en ruimtelijke dragende structuren van het landschap betekenis te geven. Ruimte voor water, continuïteit van het systeem zijn leidend. Tevens is de ambitie afwenteling van wateroverlast op stroomafwaarts gelegen gebieden te voorkomen door het beeksysteem als eenheid te beschouwen en het vasthouden van water te bevorderen. Tot slot zijn beekdalen belangrijke verbindingen voor mens, plant en dier. Ten aanzien van voorgenomen ontwikkeling wordt geconcludeerd dat door de voorziene verbetering van de waterkwaliteit de ontwikkeling passend is binnen de ambities voor de Beekdalen en natte laagtes.

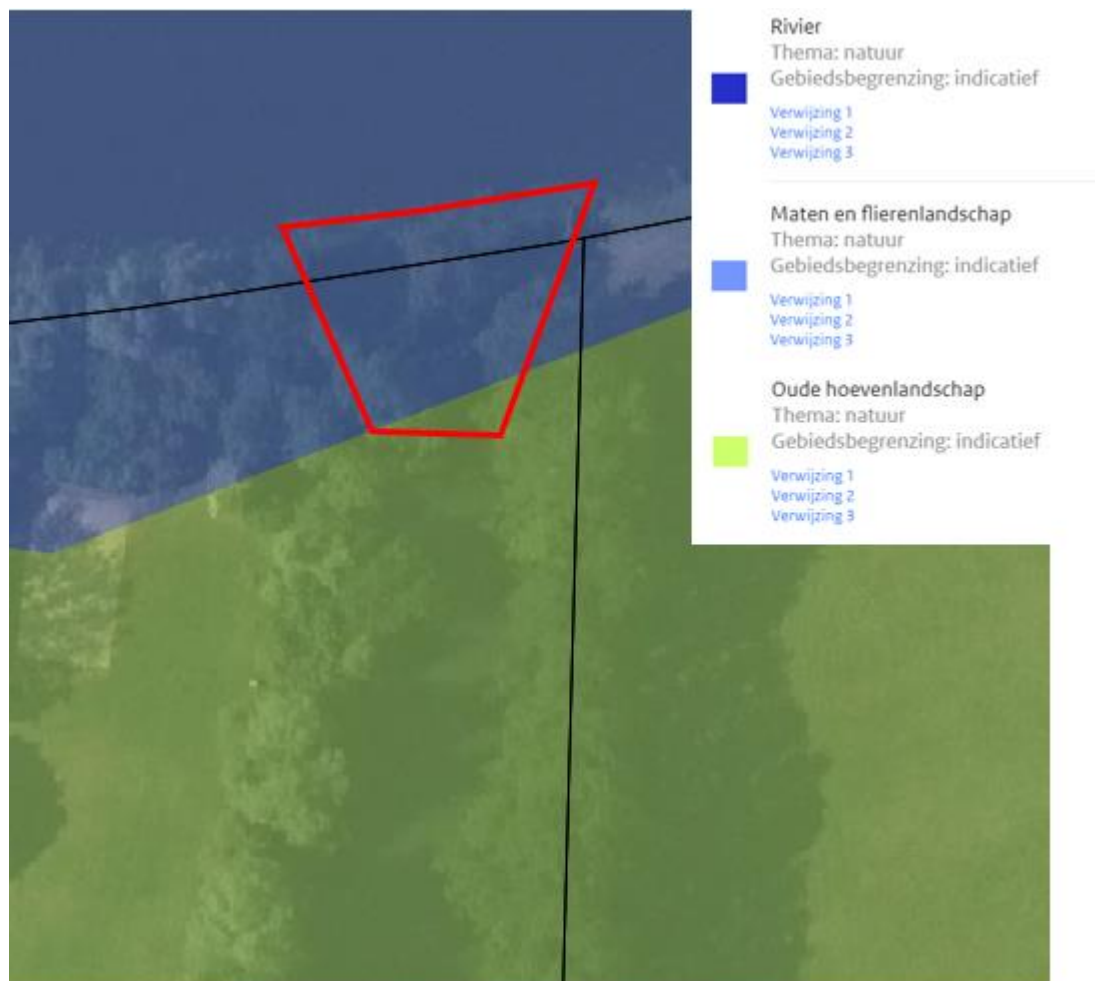
Gebiedskenmerken: Laag van het agrarische cultuurlandschap (hoe)

De laag van het agrarische cultuurlandschap beschrijft het palet van agrarische cultuurlandschappen met hun dragende structuren en nederzettingvormen. Deze laag is het resultaat van de wisselwerking tussen verschillen in de natuurlijke ondergrond en de manier waarop gebieden in cultuur werden – en worden – gebracht. Door de eeuwen heen is een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing (hoeven, kernen en dorpen) gegroeid. Vanouds kennen de nederzettingen een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omliggende landschap.

Het agrarisch cultuurlandschap is bij uitstek een gebruikslandschap. Bij de ontwikkeling ervan hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we het agrarisch cultuurlandschap in de loop van de tijd gaan waarderen. Het heeft als ‘consumptielandschap’ voor bewoners, recreanten en toeristen nieuwe betekenis gekregen. Veel mensen hechten aan de rust, de ruimte, de mogelijkheden om te fietsen, wandelen, etcetera. En aan de kwaliteit: vooral de herkenbaarheid, de contrasten en de afwisseling van verschillende landschapstypen worden gewaardeerd. De landschappelijke structuren zijn belangrijke dragers van de biodiversiteit en beleving van het landschap.

De kwaliteit van het agrarisch cultuurlandschap wordt in Overijssel bepaald door de variatie op twee schaalniveaus: provinciaal en regionaal. Op schaal van de provincie door de manier waarop het ‘open’ landschappelijk patroon van de laagveengebieden en kleicomplexen van Noordwest-Overijssel, de lange lijnen in het Sallandse occupatiepatroon, de intimiteit van het Twentse boerenland en de stoere maat van de grote ontginningen van Noordoost-Overijssel van elkaar verschillen. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen. Zoals figuur 11 toont is het plangebied gelegen op de grens van het rivierenlandschap, het Maten en flierenlandschap en het Oude hoevenlandschap.

Voor het rivierenlandschap is de ambitie om de contrasten tussen het dynamische natuurlijke winterbed, de kleinschalige oeverwallen met dorpen, boomgaarden en beplantingen en lage grote open komgronden met verspreide erven op duintjes te vergroten en meer beleefbaar te maken. Rivierverruimende maatregelen inzetten om de identiteit van de rivier als ruimtelijke eenheid te versterken en het onderscheid tussen drukke en rustige zones te accentueren. Eventuele nieuwe bebouwing bouwt voort op de bestaande structuur van gehuchten, landgoederen, linten en erven. In het winterbed is aangepast agrarisch gebruik mogelijk, gericht op openheid en rekening houdend met veranderende (hydrologische) omstandigheden.

Figuur 11: Uitsnede kaart gebiedskenmerken laag van het agrarische cultuurlandschap

Het Maten en flierenlandschap is een laaggelegen kleinschalig landschap dat zich langs de beken, in de natuurlijke laagten heeft ontwikkeld. De ambitie is dit landschapstype weer herkenbaar te maken, en de samenhang met de esdorpen en erven weer betekenis te geven. De nog gave delen verdienen een intensief op cultuurhistorische waarden gerichte inrichting en beheer. Voor de andere delen is het aanzetten van de randen, het beleefbaar maken van het waterrijke karakter, de continuïteit van het landschap het uitgangspunt. Nieuwe dragers als biomassateelt, (es)dorpsontwikkeling in de nabijheid, water(voorraad)berging, particulier natuurbeheer zijn voor dit landschap aan de orde.

Het Oude hoevenlandschap is ontstaan toen een nieuwe generatie boeren ontwikkelingsruimte zochten buiten de bezette essen. Deze ruimte werd gevonden bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Het Oude hoevenlandschap kent een zelfde opbouw als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige en individuele variant. De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven.

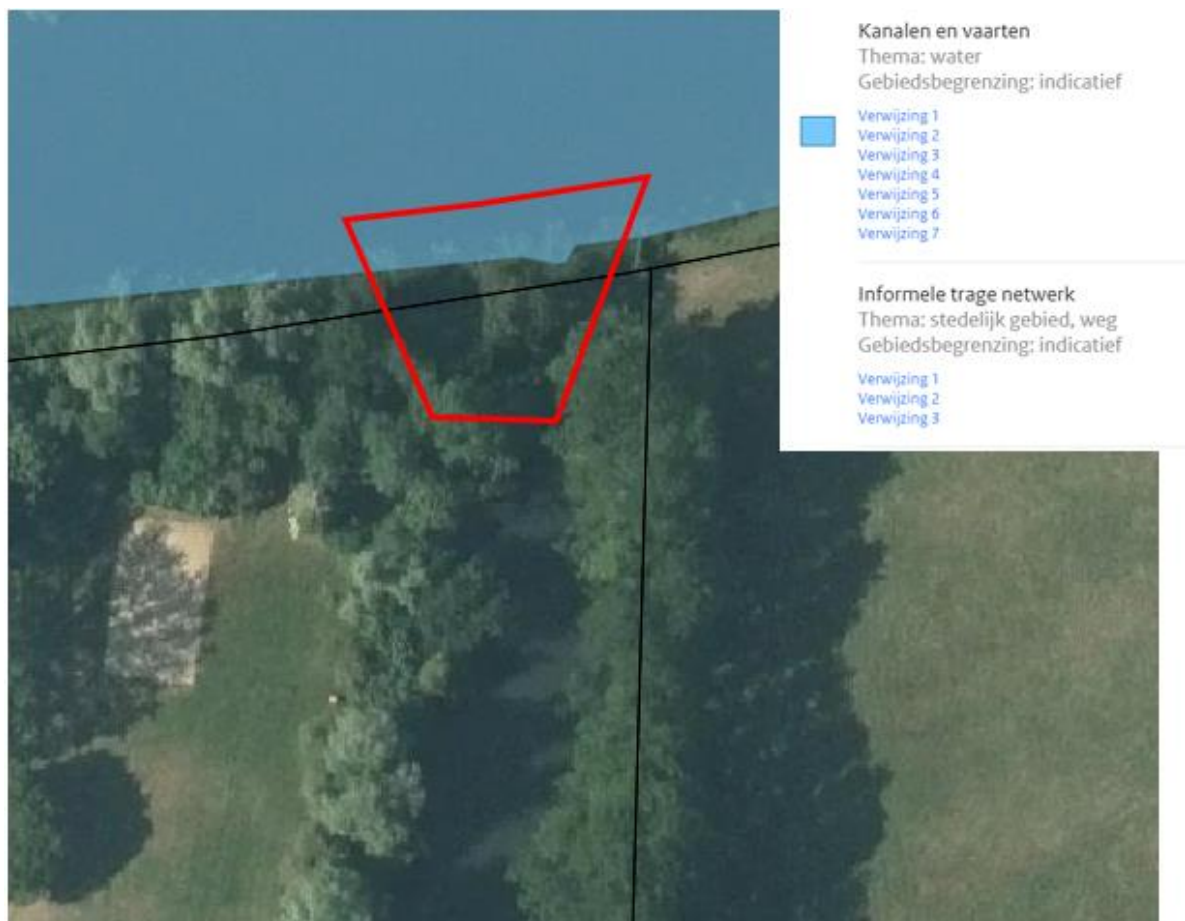
Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling kan worden gesteld dat door de zeer beperkte aard en omvang geen bedreiging zijn voor de ambities voor de laag van het agrarisch cultuurlandschap. De ontwikkeling voorziet in het weer verbinden van een nu afgesloten meander op de Vecht waardoor het landschap deels wordt hersteld. Verder vinden er geen ingrepen in het landschap plaats. Daarnaast draagt het weer aansluiten van de oude meander bij aan de ambities voor het rivierenlandschap; de oude meander wordt weer deel van de rivier als ruimtelijke eenheid.

Gebiedskenmerken: Stedelijke laag (hoe)

De stedelijke laag is de laag van de steden, dorpen, verspreide bebouwing, wegen, spoorwegen en waterwegen. Het gaat in deze laag om de dynamiek van de steden en de grote infrastructurele verbindingen, maar ook om de rust van de dorpen en de landelijke wegen en paden.

De ligging van een stad of dorp in het landschap, op een kruispunt van infrastructuur of in de nabijheid van grondstoffen speelt een belangrijke rol in het functioneren ervan. Efficiëntie en bereikbaarheid zijn belangrijke vestigingsfactoren, maar daarbij wordt de kwaliteit, eigenheid en het onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker.

De ontstaansgeschiedenis is medebepalend voor de huidige identiteit en terug te vinden in de ruimtelijke opbouw van de kernen, maar ook in de economische en sociale dynamiek. Daarnaast hebben door de tijd heen veranderende ideeën over de ideale vormgeving van de stad invloed gehad op de ruimtelijke opbouw. Cultuurhistorisch of architectonisch waardevolle gebouwen en structuren zijn hierbij vaak bepalend voor de stedelijke identiteit en de belevingswaarde voor bewoners en bezoekers. Zo is in Overijssel een rijk palet ontstaan aan onderscheidende steden en dorpen. Elk met een eigen karakteristieke ruimtelijke, sociale en functionele opbouw en kwaliteit.

Figuur 12: Uitsnede kaart gebiedskenmerken stedelijke laag

Zoals figuur 12 laat zien is het plangebied deels onderdeel van het gebied Kanalen en vaarten binnen de stedelijke laag. De hoofdvaarwegen, kanalen en vaarten krijgen een belangrijke rol in het transport van goederen. Enkele scharnierpunten met hoofdwegen en spoorlijnen worden regionale overslagcentra. De hoofdvaarwegen krijgen de uitstraling van regionale landschappelijke dragers door de inrichting van de oevers door kaden, door begeleidende beplanting en door de vormgeving van de kruisende infrastructuur. De

consequenties van goederenvervoer voor (externe) veiligheid krijgen aandacht. De rivier de Vecht heeft echter geen functie voor goederen vervoer en de voorgenomen ontwikkeling heeft hier dan ook geen invloed op. Wel is de Vecht als vaarroute voor pleziervaart deel van het informele trage netwerk. Het verbinden van de doodlopende oude meander heeft geen verdere invloed op het informele trage netwerk; er worden geen nieuwe routes gecreëerd of verbindingen tussen bestaande routes opgeheven of gemaakt.

Gebiedskenmerken: Laag van de beleving (hoe)

In de laag van de beleving komen de natuurlijke, functionele en sociale processen bij elkaar. Dit is de laag die gaat over de beleefbaarheid van ruimtelijke kwaliteit, identiteit en tijdsdiepte, van recreatieve gebruiksmogelijkheden die een belangrijke rol spelen bij de waardering van de leefomgeving. De laag van de beleving is de laag van de verbinding en het netwerk; tussen het stedelijke en het landelijke, de cultuur en de natuur, snel en traag, oud en nieuw, tussen nut en schoonheid. De laag van de beleving benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen, maar voegt ook eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

De verblijfsrecreatiecomplexen, de attracties, de routes voor wandelen, fietsen en varen zijn een belangrijke economische factor geworden met een vergelijkbaar aandeel in de economie als de agrarische sector. Dit alles verandert het aanzien, de gewenste gebruiksmogelijkheden en betekenis van het buitengebied. Aan het 'belevingslandschap' ontleent Overijssel zijn tijdsdiepte, maar ook zijn aantrekkingskracht. Steeds vaker worden de kwaliteiten uit het verleden ingezet in plannen door daar met nieuwe kwaliteiten, gebruiks- en verschijningsvormen op voort te bouwen. Belangrijk in deze laag is het oude en nieuwe 'erfgoed' van de provincie.

Figuur 13: Uitsnede kaart gebiedskenmerken laag van beleving

Het plangebied is gelegen in het gebied Landgoederen en buitenplaatsen. Op landschappelijk of strategisch interessante plekken (bij voorbeeld op een oeverwal langs de rivier) liggen buitenplaatsen en landgoederen. De

landgoederen en buitenplaatsen vertellen een herkenbaar verhaal over hun plek in het landschappelijk patroon en in de tijd waarin ze zijn gebouwd. Veel landgoederen en buitenplaatsen zijn nu open gesteld voor publiek, waardoor ze een belangrijke recreatieve rol vervullen. Overijsselse landgoederen onderscheiden zich van landgoederen elders in Nederland door het grote aandeel particulier eigendom en bewoning.

De ambitie is het in stand houden en herstel van bestaande landgoederen. De groene raamwerken, de parkbossen, de tuinen, open ruimtes met solitaire bomen worden daarbij als deel van het culturele erfgoed beschouwd. Ze bieden ruimte voor nieuwe functionele toevoegingen, zoals recreatieve functies, publieke voorzieningen, eventueel woningen, als deze de kwaliteit versterken. Bij dit alles mag een natuurgericht beheer niet ten koste gaan van monumentaliteit en het behoud van het erfgoed. De ambitie is de kwaliteiten van gebieden waar veel landgoederen bij elkaar zitten te versterken en verder uit te bouwen. Dit vooral door op eigentijdse wijze voort te bouwen op de kwaliteiten en landgoedtradities en landgoederen te verbinden door een samenhangende lanen-, wegen en padenstructuur.

De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met de ambities voor het gebied Landgoederen en buitenplaatsen als onderdeel van de laag van beleving. Met het aansluiten van de oude meander op de Vecht wordt met een kleine ingreep de oorspronkelijke loop van de Vecht weer deels teruggebracht in het landschap, zonder verder afbreuk te doen aan het grotere geheel van het groene raamwerk.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling is passend binnen de in de Omgevingsvisie gestelde kaders en ambities behorende bij de verschillende lagen van het uitvoeringsmodel.

3.3.2 Provinciale Omgevingsverordening

De Omgevingsvisie Overijssel is dé provinciale visie voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. In 2017 zijn de provinciale Omgevingsvisie en -verordening 2017 vastgesteld. De laatste actualisatie van de verordening is 16 november 2022 vastgesteld. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel. Eén van de instrumenten om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken is de Omgevingsverordening Overijssel.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

De Omgevingsverordening kent diverse instructieregels die doorwerken op de voorgenomen ontwikkeling.

Natuurnetwerk Nederland (artikel 2.7.3)

Artikel 2.7.3 van de provinciale Omgevingsverordening geeft de regels voor het beschermingsregime van het Natuurnetwerk Nederland; Als 'bestaand' aangeduide gebieden moeten een bestemming krijgen die uitsluitend is gericht op het behoud, herstel, of duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden. De verplichtingen die hieruit voortvloeien houden in ieder geval in: behoud van areaal, kwaliteit en samenhang van de betrokken gebieden. Het plangebied is (deels) gelegen in en grenzend aan het NNN-gebied Vechtdal, deelgebied Ommen tot Hardenberg. De kernkwaliteiten in dit deelgebied zijn de algehele hoge actuele natuurwaarden en droge heide.

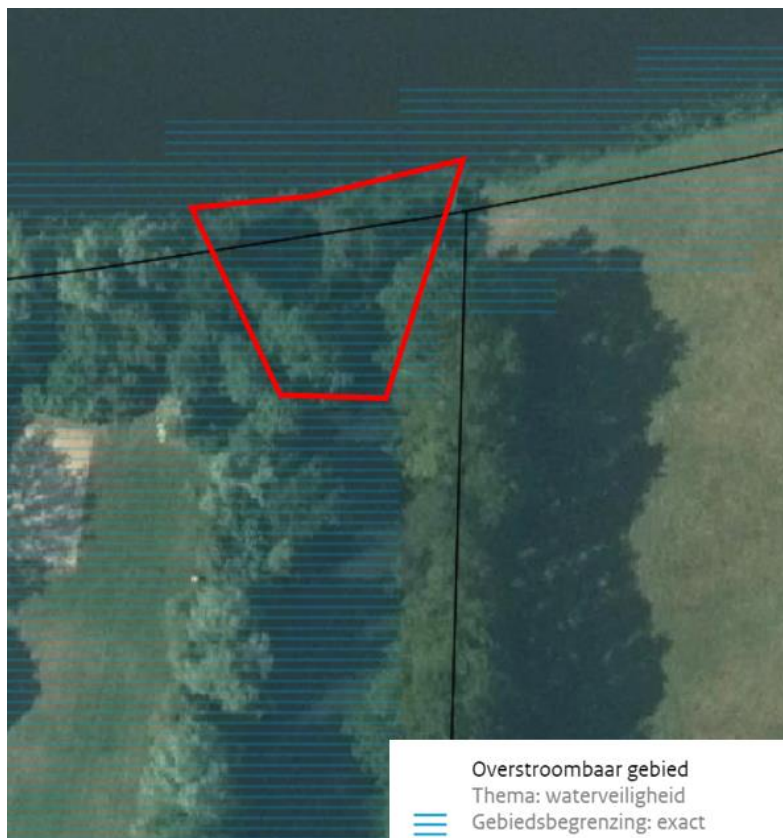

Figuur 14: Ligging plangebied ten opzichte van NNN-gebied Vechtdal

Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling kan worden gesteld dat deze geen afbreuk doet aan de genoemde kernkwaliteiten van het NNN-gebied Vechtdal. Er zal over een lengte van circa 35 meter oever van de Vecht afgegraven worden die deel uit maakt of grenst aan het NNN. Hierdoor ontstaat een betere aansluiting van de tot op heden enkel met een kleine duiker verbonden oude meander (deel van het NNN), op het stromende water van de Vecht. Dit heeft als gevolg dat de waterkwaliteit in de oude meander zal verbeteren en de natuurwaarden zich hier verder kunnen ontwikkelen.

Overstroombaar gebied (artikel 2.14.4)

Het plangebied is gelegen in overstroombaar gebied; gebieden die normaal niet onder water staan, maar (tijdelijk) kunnen overstromen. Dit kunnen zowel buitendijkse uiterwaarden zijn als beschermde gebieden achter de dijk die alleen bij een calamiteit onder water komen te staan.

Figuur 15: Ligging plangebied in overstroombaar gebied

Artikel 2.14.4 van de omgevingsverordening stelt dat in overstroombaar gebied enkel stedelijke functies kunnen worden gerealiseerd wanneer er voorwaarden worden gesteld die de veiligheid op lange termijn voldoende waarborgen. De voorgenomen ontwikkeling betreft geen toevoeging van stedelijke functies. Aanvullende eisen ten aanzien van de veiligheid zijn zodoende niet aan de orde.

Ontgrondingsvergunning (artikel 3.3.2.1)

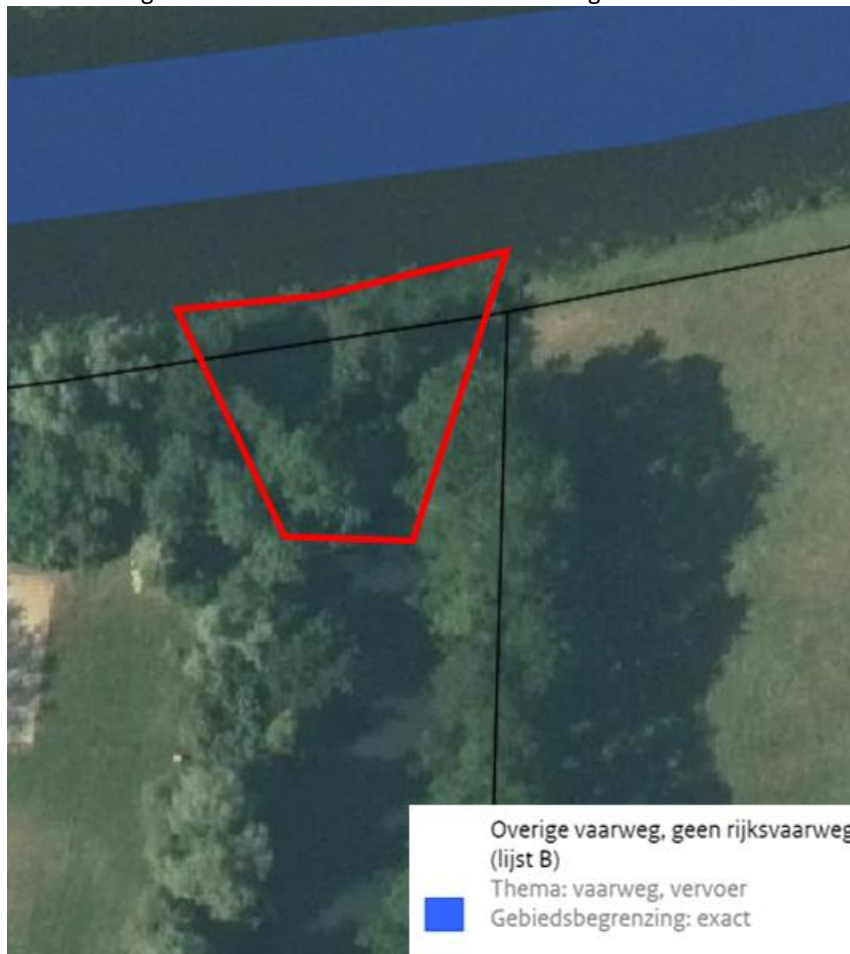
Artikel 3.3.2.1 stelt de regels voor vrijstelling van een ontgrondingsvergunning. Ter plaatse van de aansluiting op de Vecht zal de bodembreedte 3,00 meter bedragen en zal er tot circa 4,5 meter onder het niveau van het maaiveld moeten worden afgegraven. Conform artikel 3.3.2.1 lid 1 onder 1 is 'het aanleggen, onderhouden, verbreden of verdiepen van watergangen, voor zover deze een bodembreedte krijgen van niet meer dan 5 meter, en een diepte van niet meer dan 3 meter beneden het oorspronkelijke niveau' vrijgesteld van een ontgrondingsvergunning. Gezien er dieper dan 3 meter onder het bestaande niveau wordt afgegraven is een ontgrondingsvergunning mogelijk benodigd.

Artikel 3.3.2.3 maakt het mogelijk om voor ontgrondingen van eenvoudige aard middels een verkorte procedure een ontgrondingsvergunning aan te vragen. Dit geldt onder meer voor ontgrondingen die niet onder de in artikel 3.3.2.1 eerste lid genoemde vrijstellingen vallen maar niet dieper dan 5 meter onder het oorspronkelijke niveau worden uitgevoerd. In voorliggend geval zullen de graafwerkzaamheden niet dieper dan 5 meter onder het oorspronkelijke niveau worden uitgevoerd waardoor er gebruik kan worden gemaakt van de korte procedure voor het aanvragen van een ontgrondingsvergunning.

Toedeling beheer vaarwegen (titel 4.3)

De Vecht is in de provinciale omgevingsverordening, artikel 4.3.2, aangewezen als overige vaarweg, geen rijksvaarweg, Lijst B (zie figuur 16). Het Waterschap Vechtstromen is de beheerder van de vaarweg. Artikel 4.3.10, lid 1 stelt dat voor het aanbrengen, houden, veranderen of verwijderen van enig werk op de oever

binnen een afstand van tien meter landinwaarts van de scheepvaartweg horizontaal gemeten vanuit de oeverlijn kan volstaan worden met het indienen van een ondertekend en volledig ingevuld meldingsformulier. Deze melding dient minimaal vier weken voor aanvang van de werken in te worden ingediend.

Figuur 16: Ligging plangebied aan Overige vaarweg

Artikel 4.3.10, lid 2 stelt dat indien de bruikbaarheid en/of instandhouding van de scheepvaartweg door enig werk in gevaar kan komen, zal voor het werk alsnog een ontheffing met voorschriften en beperkingen worden verleend. Gedeputeerde Staten brengen dit besluit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van de melding ter kennis aan de meldingsplichtige. In dat geval wordt het meldingsformulier behandeld als een aanvraag om ontheffing.

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden ten behoeve van het aansluiten van de oude meander op de Vecht zal een melding worden gedaan bij de Provincie Overijssel. Deze werkzaamheden zullen echter geen gevolgen hebben voor de bruikbaarheid van de Vecht als vaarweg, een ontheffing op basis van artikel 4.3.10 lid 2 is zodoende niet aan de orde.

Conclusie

Het aansluiten van de oude meander op de huidige loop van de Vecht is niet in strijd met bepalingen uit de provinciale Omgevingsverordening, mits er vier weken voorafgaand aan de werkzaamheden een melding van de voorgenomen werkzaamheden wordt gedaan. In afstemming met provincie Overijssel is een ontgrondingenvergunning niet benodigd.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Watervisie 2050

De Watervisie van Vechtstromen benoemt zeven hoofdlijnen, maakt een doorkijk naar 2050, richt het denken en werken van de waterschapsorganisatie en biedt duidelijkheid hoe het waterschap het gesprek over de leefomgeving insteekt moeilijke keuzes niet wil ontwijken.

Kijk je naar Twente, het Vechtdal en Zuidoost-Drenthe dan kun je er niet om heen dat het landschap de drager is van de leefomgeving. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten vorm krijgen vanuit dat landschap. Water krijgt zo positie in ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee creëert het waterschap een maatschappelijk acceptabele balans tussen droge voeten enerzijds (water afvoeren) en het beperken van droogte anderzijds (water vasthouden). Het landschap en het ordenende karakter van water daarin tot z'n recht laten komen, kan het waterschap niet alleen. Een klimaatrobuste en duurzame leefomgeving realiseren, vergt intensief samenspel van het waterschap met andere overheden, maar ook met alle belanghebbenden.

De zeven hoofdlijnen van de Watervisie 2050 zijn:

1. Het aanpassen van de waterhuishouding op de inrichting en het gebruik van de ruimte bereikt zijn grenzen.
2. Het grootste en meest geschikte reservoir om water in te bergen is de bodem.
3. Ons water moet, zowel ecologisch als chemisch, van goede kwaliteit zijn. Schoon water is de basis voor een veilige leefomgeving en drager van natuur- en landschapskwaliteit.
4. Waterschap Vechtstromen is een op duurzame ontwikkeling gerichte partner.
5. Zuiveringsinstallaties worden knooppunten voor circulair watergebruik en de productie van energie en grondstoffen.
6. Regenwater is geen afvalwater, maar een bouwsteen in de ontwikkeling van een robuust watersysteem.
7. Een aantrekkelijke leefomgeving, waar genieten van water mag, vergroot het waterbewustzijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De Watervisie heeft een te abstract niveau om rechtstreeks uitspraken te doen over een kleinschalige ontwikkeling als voorliggend plan. Wel sluit het voornemen om de oude meander weer aan te laten sluiten op het stromende water van de Vecht aan bij punt 3 van de hoofdlijnen van de Visie doordat het initiatief, al is het enkel voor het nu stilstaande water in de oude meander, zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit. Dit heeft als gevolg dat in de oude meander de natuur in en om het water zich (weer) kan ontwikkelen.

3.4.2 Waterbeheerprogramma 2022-2027

Het waterbeheerprogramma 2022-2027 is op 15 december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur van Vechtstromen. Het waterbeheerprogramma gaat in op alle aspecten van het watersysteembeheer (met uitzondering van het rioleringsbeheer en de drinkwaterzorg). Het programma verschaft inzicht in de wijze waarop het waterschap omgaat met het water in het beheergebied. Het waterbeheerprogramma beschrijft welke maatregelen Vechtstromen wil nemen in de planperiode 2022-2027 om te werken aan de ambities uit de Watervisie. Daarbij kan gaan om zowel nieuw beleid als staand beleid en maatregelen. Het waterbeheerprogramma richt zich op de volgende opgaven:

1. Het klimaat verandert
2. Waterkwaliteit op orde
3. Duurzaamheid
4. Beleven van water
5. Duurzaam financieel beleid

In relatie tot voorliggend plan is enkel de tweede opgave, waterkwaliteit op orde, relevant. Een goede waterkwaliteit, ecologisch en chemisch, is een basisvoorwaarde voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Ook is schoon en ecologisch water belangrijk voor landbouw, natuur en recreatie. Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit in regionale oppervlaktewateren.

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is het belangrijkste wettelijke kader voor een goede waterkwaliteit. Het doel van de KRW is dat alle watergangen in 2027 voldoen aan de gestelde ecologische en chemische doelen. De ecologische doelen gaan over de natuur en biodiversiteit in het water en de chemische doelen over een groep van prioritaire stoffen in het oppervlaktewater. Het is belangrijk om deze doelen te realiseren voor de volksgezondheid (o.a. bescherming van drinkwaterbronnen), duurzame bedrijvigheid, recreatie en het versterken van de biodiversiteit. De realisatie van deze doelen is verweven met andere doelen van beleidsprogramma's, zoals de stikstofopgave in het landelijk gebied en het verwijderen van microverontreinigingen bij rioolwaterzuiveringsinstallaties. Waterschap Vechtstromen kiest er daarom voor om voor de realisatie van de doelen een beperkte uitloop te accepteren tot maximaal 2032. Er zijn meer stoffen van invloed op de waterkwaliteit dan die waarvoor normen zijn gesteld in de KRW, zoals medicijnresten, industriële stoffen en huishoudelijke middelen. De Green Deal van de Europese Commissie heeft een ambitie gesteld voor de reductie van stoffen die verder gaat dan de doelen van de KRW en die ook gaat over meer stoffen dan in de KRW. De toetsing en toelating van milieugevaarlijke stoffen is geregeld in Europese richtlijnen. Nieuwe inzichten leiden ertoe dat er vanuit de Europese Unie aanvullend beleid in ontwikkeling is. In Nederland werken overheden en bedrijfsleven samen aan het beperken van de schadelijkheid van deze stoffen. Voor water met een specifieke gebruiksfunctie zijn er aparte doelen voor de kwaliteit. Voor zwemwateren gelden specifieke doelstellingen om de gezondheid van recreanten te beschermen. Wateren die van belang zijn voor de drinkwaterwinning hebben specifieke normen voor stoffen.

Voor de verschillende typen wateren in het beheergebied van Vechtstromen gelden specifieke doelen voor de ecologische kwaliteit van het water (natuur en biodiversiteit). Het waterschap heeft formele verplichtingen voor drie typen wateren:

1. Waterlichamen waarvoor de doelen van de KRW gelden.
2. Waardevolle kleine wateren, waarvoor doelen vanuit provinciaal beleid gelden.
3. Overige wateren.

Voor alle wateren geldt het waterschap een zorgplicht heeft voor de natuur in en langs het water. Die zorgplicht is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Daarnaast kan en wil het waterschap nog meer doen voor de natuurwaarden in haar beheergebied, zoals via de inzaai van bloemrijke mengsel op overhoeken of op de terreinen bij rwi's.

De rivier de Vecht is een waterlichaam waarvoor de doelen van de KRW gelden. De doelen die het waterschap hiervoor heeft gesteld zijn:

- Uiterlijk in 2027 zijn de maatregelen uitgevoerd die nodig zijn voor het verbeteren van de biologische kwaliteit van de wateren die onder de KRW vallen. Deze maatregelen worden uitgevoerd in samenhang met andere opgaven (bijvoorbeeld water sparen of werken aan robuuste watersystemen). Zo wordt een duurzame bescherming van aquatische ecosystemen conform de doelstellingen van de KRW gerealiseerd.
- Voor beken in gebieden met als hoofdfunctie landbouw realiseren het waterschap aangepast beheer, om zo te zorgen voor een verbetering van de biodiversiteit in algemene zin.

De oude meander van de Vecht is geen onderdeel van de rivier als KRW waterlichaam. Ruim 75% van het oppervlaktewater in het beheergebied van Vechtstromen valt buiten de begrenzing van de KRW wateren. Voor de meeste van deze 'overige' wateren geldt geen wettelijke herinrichtingsopgave. De omvang en de variatie in watertypen in de groep overige wateren is te groot om doelen voor de ecologische kwaliteit te

stellen en deze te monitoren. Vechtstromen streeft er wel naar om de biodiversiteit in deze wateren, waar mogelijk, te versterken door aangepast beheer.

De aanpak voor het realiseren van de ecologische doelen voor waterkwaliteit is vast te houden aan de KRW-ambitie voor het realiseren van een duurzame bescherming van aquatische ecosystemen en in te zetten op doelmatige maatregelen in samenhang met andere opgaven (bijvoorbeeld water sparen/ robuust watersysteem). Daarbij versterkt het waterschap de focus op effectiviteit van maatregelen.

Waterschap Vechtstromen streeft ernaar om beekherstel van vier nog in te richten waterlichamen met een hogere ambitie integraal en beekdalbreed vorm te geven. Deze aanpak moeten niet alleen leiden tot ecologische kwaliteitsverbetering en KRW-doelbereik maar ook, door vergroting van de retentiecapaciteit van de beeksystemen, bijdragen aan een klimaatrobuust beekdallandschap. Dit vereist een stroomgebiedsbenadering, waarbij de maatregelen uit het Zoetwaterprogramma Oost Nederland essentieel zijn. Dit beekherstel omvat daarmee ook de verbetering van de waardevolle kleine wateren in het stroomgebied. In het kader van de Stroomgebiedsbeheerplannen (SGBP) van de KRW, die de periode 2009-2021 bestrijken, zijn in tal van waterlichamen vooral morfologische maatregelen uitgevoerd of nog in uitvoering. Dit zijn maatregelen die de vorm van een watergang veranderen, bijvoorbeeld het herstel van de oude, slingerende loop van een beek, of aanleg van natuurvriendelijke oevers. Daarnaast zijn knelpunten in vispasseerbaarheid van beken opgelost. Voor meeste kleine waterlopen buiten de KRW-waterlichamen geldt geen wettelijke herinrichtingsopgave. Vanuit de blauwgroene koers in het bestuursakkoord is wel het streven om, waar mogelijk, de biodiversiteit van het waterlopente versterken door aangepast beheer of blauwe diensten. De kleine waardevolle wateren hebben wel een specifieke herinrichtingsopgave. Veel van deze waterlopen maken deel uit van het genoemde beekdalbrede beekherstel. Ook daarbuiten liggen nog enkele waardevolle kleine wateren als bovenloop van een KRW-waterlichaam. Voor het herstel van deze waterlopen stellen we op basis van een haalbaarheidsonderzoek een plan van aanpak op.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het weer aansluiten van de oude meander op de huidige loop van de Vecht sluit aan bij het beleid zoals beschreven in het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Ondanks dat de Vecht een KRW-waterlichaam is, is het aansluiten van de meander geen maatregel om doelen van de KRW te behalen, de oude meander valt buiten de begrenzing van de Vecht als KRW-waterlichaam. De voorziene verbetering van de waterkwaliteit van het nu stilstaande water is echter wel passend bij het beleid om de ecologische kwaliteit in alle wateren te verbeteren.

3.4.3 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling is passend binnen het eigen beleid van Waterschap Vechtstromen zoals verwoord in de Watervisie 2050 en het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Omgevingsvisie Ommen

De Omgevingsvisie Ommen met subtitel 'Ommen Jouw Toekomst' is door de raad vastgesteld op 16 december 2021. De omgevingsvisie schetst de integrale visie op de toekomst van Ommen en de gewenste aanpak om de doelen van de omgevingsvisie te bereiken. De gemeenste Ommen stelt de ambitie om Ommen zich op basis van haar kernkwaliteiten te ontwikkelen tot een groene, gastvrije, geïnspireerde en gezonde woon en verblijfsgemeente. De ambities die de gemeente in de omgevingsvisie hebben betrekking op zijn:

- Een vitale en gezonde samenleving;
- Een toekomstbestendige economie;

- Omgevingskwaliteit, en
- Ommen duurzaam ontwikkelen

De omgevingsvisie heeft geen directe binding met een kleinschalig ontwikkeling als voorliggend initiatief. De voorgenomen ontwikkeling heeft echter wel binding met het thema Omgevingskwaliteit.

Ommen heeft de ambitie om de landschappelijke kwaliteiten en de verscheidenheid van de daarbinnen aanwezige kwaliteiten te behouden en waar mogelijk te versterken. De gemeente streeft er naar toekomstbestendige ontwikkelingen van landbouw, landgoederen en recreatie mogelijk maken en nieuwe transformatieopgaven in te passen. Ommen spant zich in voor het beschermen van de waarden van natuur, water en biodiversiteit. Daarbij is steeds de vitaliteit, gezondheid en leefbaarheid in de kernen en buitengebied bepalend voor wat kan. De natuur, het water van Vecht en Regge en landgoederen zijn en blijven beleefbaar en toegankelijk voor inwoners en bezoekers. Voor onze hele gemeente geldt dat er wordt gestreefd naar een gezonde en veilige omgeving om in te wonen, werken en verblijven. Daarbij wordt er gehouden aan de normen zoals die voor onder meer milieu, water en natuur gelden en de eisen die aan de gebouwde omgeving worden gesteld. Het landschap vraagt om onderhoud en beheer, om de landschappelijke kwaliteit en de variatie in het landschap te kunnen behouden. Natuurbeheerders, landgoederen, landbouw en de waterschappen leveren daarin een aandeel. Hierbij wordt rekening gehouden met de specifieke mogelijkheden van de verschillende landschappen, natuurwaarden en samen met de waterschappen de waterhuishouding. De gemeente stimuleert organisaties en inwoners bij te dragen aan het versterken van de kwaliteit van natuur en landschap, ook met het oog op de waarde van het landschap voor de vrijetijdseconomie.

Door de grote variatie en de samenhang van de natuurgebieden in de omgeving van de dalen van Vecht en Regge, zijn de flora- en faunawaarden in het gebied van met name het oude cultuurlandschap hoog. Voor veel diersoorten is de combinatie van bosrijk gebied en gevarieerd rivierdalgebied belangrijk. Het gebied van Vecht en Beneden-Reggegebied is aangewezen als Natura 2000 gebied. Het gebied kent een grote variatie aan natuurtypen, uiteenlopend van hoog en droog (stuifzand op de Lemelerberg) tot laag en nat (moeras in het Vechtdal). De Overijsselse Vecht is een kleine regenrivier waarin veel transport van zand plaatsvindt door erosie en sedimentatie. In het Natura 2000 gebied is de Vecht niet bedijkt en er zijn reliëfrijke rivierduinen, hoge oeverwallen en oude meanders. De rivier is in het verleden, onder andere bij de Koelanden van Junne en Arriën, rechtgetrokken, er zijn stuwen in aangebracht en het zomerbed is verbreed. Inundaties met rivierwater zijn daardoor afgenomen evenals nieuwe zandafzettingen. De Regge is een kleine laaglandrivier in het oostelijk zandgebied. Langs de rivieren bevinden zich oude meanders in verschillende stadia van verlanding, rivierduinen, natte en droge schraalgraslanden (waaronder stroomdalgraslanden), ruigten, struwelen gedomineerd door sleedoorn, heiderestanten met jeneverbesstruweel en loofbos. Het dekzandgebied is een groot complex van naald- en loofbossen, heiden, stuifzanden en vennen. In Beerze liggen een mooi kamduin en uitgebreide veenputtencomplexen, zure vennen ten oosten van de Regge en een oud kampenlandschap en jongere heideontginningen op Landgoed Eerde. De Archemer- en Lemelerberg bestaan uit gestuwde rivierzanden en dekzanden.

Ommen heeft de ambitie om in samenspraak en afstemming met de waterschappen bij te dragen aan een veilig, gezond en duurzaam waterbeheer. Een waterbeheer waarin wordt geanticipeerd op de effecten van de klimaatverandering, de beschikbaarheid van kwalitatief goed en daarmee gezond water en het borgen van de waterveiligheid, waarbij recreatief medegebruik mogelijk is. Het beheer van het oppervlaktewater doet de gemeente in samenwerking met de Waterschappen Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta. De gemeente regelt het waterbeheer en de afvoer van vuilwater en hemelwater in de openbare ruimte. Dit doet de gemeente via onder meer de gemeentelijke riolering en door een klimaat- en water robuuste inrichting van de openbare ruimte. Dit gebeurt in samenwerking met de waterschappen, die in samenwerking met de gemeente gaan over de waterkwaliteit, waterkwantiteit en veiligheid.

Ontwikkelperspectief voor landgoederenzone en dalen Vecht en Regge

In dit deel van Ommen zijn natuurwaarden, gegeven de status van Natura 2000 gebied en de impact van de Kaderrichtlijn water voor Vecht en Regge, bepalend voor het ontwikkelperspectief van landbouw, recreatie, landgoederen en kernen. In dit gebied past een meer kleinschalige en fijnmazige natuurinclusieve gebiedsontwikkeling, ondersteunt vanuit technologie en te financieren vanuit nieuwe verdienmodellen. Dit geldt ook voor het inpassen de diverse transformatieopgaven, zoals dat bijvoorbeeld in de Ommer Mars al gestalte krijgt. Behoud door ontwikkeling is nodig om het karakter en de kwaliteit van dit oude cultuurlandschap te behouden en de leefbaarheid te bevorderen. In dit gebied past een op natuur en landschap gerichte en meer natuurinclusieve ontwikkeling. In het oude cultuurlandschap past het bieden van ruimte voor de transformatieopgaven voor water en klimaat en het versterken van biodiversiteit en bossen. Hier past natuurontwikkeling of de aanleg of revitalisering van bossen, inclusief het versterken van de biodiversiteit, ook als deze een grootschaliger karakter kent.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft met 500 m² een kleinschalige ingreep waar de omgevingsvisie geen directe uitspraken over doet. Het ontgraven van de oever om de oude meander weer te verbinden met de huidige loop van de Vecht past echter wel volledig binnen de kaders en ambities voor het aspect omgevingskwaliteit. Door de oude meander weer aan te sluiten op het stromende water van de Vecht zal de waterkwaliteit in de oude meander verbeteren, wat weer een positief effect heeft op de ontwikkeling van natuur in en aan het water.. Ook recreatiefmedegebruik is geen specifiek doel van het aansluiten van de oude meander op de Vecht, maar de ontwikkeling biedt er wel mogelijkheden voor.

3.5.2 Conclusie gemeentelijke beleid

Voorliggend plan is, voor zover het gemeentelijke beleid uitspraken doet over een kleinschalige ontwikkeling als voorliggend plan, passend binnen het gemeentelijke beleid.

3.6 Conclusie

Uit voorgaande beleidstoets kan worden vastgesteld dat voorliggend plan passend is binnen het beleid van rijk, provincie waterschap en gemeente.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de ontwikkeling op de waarden natuur, archeologie, cultuurhistorie en water en wat dat betekent voor het plan

4.2 Natuur

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Toets Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is separaat gevoegd bij deze aanvraag in bijlage 2. De belangrijkste resultaten zijn hieronder kort toegelicht.

4.2.1 Soortbescherming

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree, haas, konijn, vos en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Vogels (algemeen)

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit moet worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Kapwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden, nesten in de beplanting kunnen namelijk binnen het broedseizoen niet worden uitgesloten.

Vissen

Nader onderzoek naar de grote modderkruiper in de oude Vechtarm wordt niet noodzakelijk geacht, mits wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol met soort specifieke maatregelen.

Ongewervelden

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk mits er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol voor de beekrumbout.

Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.2 Bescherming van gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Het plangebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied (Aerius, 2022). Om de gevolgen voor het Natura 2000-gebied te bepalen is een Natura 2000-toetsing uitgevoerd, zie ook bijlage 3. De geplande werkzaamheden hebben als doel het herstellen van de oude meander van de Vecht, door deze opnieuw aan te sluiten op de hoofdstroom van de rivier.

In het plangebied voor het aansluiten van de oude meander is leefgebied van de aangewezen soorten grote – en kleine modderkruiper en van de ‘aangemelde’ soort otter aanwezig. Habitatype is ter plekke afwezig. Wel is op 100 meter afstand H6120 (stroomdalgrasland) en ZGH3260B (beken en rivieren met waterplanten) en op 160 meter H9120 (beuken- eikenbossen met hulst) aanwezig. Door verbinden van de oude meander met de rivier de Vecht en door plaatsen het van meerpalen zijn negatieve effecten op aangewezen habitattypen afwezig, voor de volledige toelichting zie de bijgevoegde Natura 2000 toetsing.

Onderdeel van de Natura 2000 toetsing zijn de effecten op de habitattypen. Ook significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de aangewezen soorten zijn uitgesloten. Door het aansluiten van de oude meander op de Vecht krijgen de vissen, waaronder de modderkruipers, de mogelijkheid om te migreren naar andere geschikte leefgebieden. Dit maakt de eventueel aanwezige populatie levensvatbaarder. Het leefgebied wordt daarmee vergroot voor de grote- en kleine modderkruipers. Voor de otter blijft het een geschikt leefgebied, waarbij de waterkwaliteit wordt verbeterd wat ook gunstig is voor de otter.

Verstoring in de gebruiksfase is zodanig beperkt tot beperkte hoeveelheden vaarverkeer met kleine boten dat dit niet kan leiden tot significante negatieve effecten door geluid, trillingen en optische verstoring.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Dit geldt alleen voor de uitvoeringsfase, dus het realiseren van de verbinding en het plaatsen van de meerpalen. In de gebruiksfase is geen sprake van extra stikstofdepositie, omdat het gebruik van de meerpalen is beperkt tot een enkele kleine boten per jaar.

De stikstofdepositie van realisatie van aantakking van de oude meander aan de Vecht te Ommen bedraagt maximaal 0,0 mol N/ha/j op het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden- Reggegebied. In een aparte rapportage wordt de stikstofberekening beschreven. Zie hiervoor bijlage 4.

4.2.3 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied worden twee bomen gekapt om plaats te maken voor de verbinding van de Vecht met de oude meander. Deze bomen staan binnen de bebouwde kom van de Ommen (bebouwde kom kaart

Ommen). In de basis is een kapvergunning benodigd bij de gemeente Ommen. Echter wordt voldaan aan de vrijstelling:

Houtopstand die wordt geveld als gevolg van de uitvoering van een (bouw)werk overeenkomstig een vastgesteld bestemmingsplan, een vastgesteld wijzigings- of uitwerkingsplan of een planologische toestemming als bedoeld in artikel 2.12 van Wabo, waarbij bij de vorenstaande ruimtelijke besluiten is aangegeven welke houtopstanden dit betreft.

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing ligt namelijk als toelichting ten grondslag aan het ruimtelijk besluit voor een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze paragraaf geeft aan welke houtopstanden het betreft, waarmee gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling.

De twee bomen betreffen een Esdoorn en Gewone Zomereik in de leeftijd van 20 tot 50 jaar. Onderstaand figuur geeft de locatie van de bomen weer.

Figuur 17: Te kappen Esdoorn en Gewone Zomereik

4.2.4 Natuurnetwerk Nederland

In belang van de toetsing aan het NNN is het essentieel of voorgenomen ontwikkeling toegestaan is in het vigerende bestemmingsplan. Voorgenomen ontwikkeling is in strijd met het bestemmingsplan waarvoor voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt opgesteld. Echter door het ontgraven van de oever tussen de Vecht en de oude meander ontstaat water, hiermee blijft het plangebied fungeren als natuur. Een toetsing van de ontwikkeling aan het NNN is derhalve niet noodzakelijk.

4.2.5 Conclusie

Op grond van de Wet natuurbescherming wordt het plan uitvoerbaar geacht.

4.3 Archeologie

Aardkundige en archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Uitgangspunt van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren, zo nodig met maatregelen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Ter plaatse van de te ontgraven oever van de Vecht geldt op basis van het bestemmingsplan Wonen Ommen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachtingswaarde' met functieaanduiding 'Specifieke vorm van waarde – archeologische verwachting 1'. Op grond van artikel 23.4.1 van het bestemmingsplan Wonen Ommen geldt er ter bescherming van de mogelijk aanwezige archeologische waarden een aanlegverbod zonder omgevingsvergunning voor onder meer grondwerkzaamheden dieper dan 50 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m² (zoals afgraven en vergraven, verruimen of dempen van water) en werkzaamheden het rooien van bos waarbij stobben worden verwijderd. De vergunningsaanvraag dient te zijn voorzien van een onderzoek naar de mogelijk aanwezige archeologische sporen in de bodem.

Artikel 23.4.2 geeft uitzonderingen op het aanlegverbod zonder vergunning in het gebied met 'specifieke vorm van waarde - archeologische verwachting 1' voor zover het werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 50 cm onder het maaiveld en het gebied van de werken een omvang heeft, die kleiner is dan 2500 m².

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De oppervlakte van de te ontgraven terrein bedraagt circa 500 m². Er zal wel dieper dan 50 centimeter worden gegraven. Hiermee blijft de omvang van de werkzaamheden onder de drempelwaarde van het aanlegverbod zonder omgevingsvergunning zoals gesteld in artikel 23.4.1 van het bestemmingsplan Wonen Ommen. Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied, een oever deels begroeid met gras en deels begroeid met bomen, zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening en artikel 5.20 Besluit Omgevingsrecht, te beschrijven hoe in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

4.5.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regels ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied beheerplannen opgesteld. Daarin staan de ambities en maatregelen voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

4.5.2 Rijksbeleid

Het Nationaal Waterprogramma 2022-2027 geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. Het Rijk werkt aan schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren. Nederland en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We leven met, naast, op en in het water. Er liggen grote opgaven voor het waterdomein, dit zijn:

- Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering
- We moeten blijven werken aan een goede bescherming tegen overstromingen en klimaatrobuuste zoetwatervoorziening tegen toenemende droogte.
- Ook de zorg voor goede waterkwaliteit en duurzame drinkwatervoorziening verdient aandacht.

Daarnaast zijn allerlei functies afhankelijk van water, zoals de scheepvaart, de landbouw en de natuur. Op de Noordzee moeten vele functies, waaronder de opgaven voor windenergie, natuurontwikkeling, duurzame visserij, scheepvaart en zandwinning, in balans met elkaar een plek krijgen. Om aan te geven hoe het Rijk omgaat met de uitdagingen van ons water, ontwikkelde de Rijksoverheid het Nationaal Water Programma. Het Nationaal Water Programma 2022-2027 is vastgesteld op 18 maart 2022. In het Nationaal Water Programma (NWP) 2022-2027 beschrijft de Rijksoverheid de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en de uitvoering ervan in de rijkswateren en -vaarwegen.

4.5.3 Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld die door Gedeputeerde Staten moeten worden goedgekeurd. Provinciale Staten stellen ook de regels vast waaraan de waterschappen moeten voldoen. De waterschappen voeren het waterbeheer uit.

4.5.4 Waterschap Vechtstromen

Waterbeheerprogramma 2022-2027

Het waterbeheerprogramma 2022-2027 is op 15 december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur van Vechtstromen. Het waterbeheerprogramma gaat in op alle aspecten van het watersysteembeheer (met uitzondering van het rioleringsbeheer en de drinkwaterzorg). Het programma verschaft inzicht in de wijze waarop het waterschap omgaat met het water in het beheergebied. Het waterbeheerprogramma beschrijft welke maatregelen Vechtstromen wil nemen in de planperiode 2022-2027 om te werken aan de ambities uit de Watervisie. Zie ook paragraaf 3.4.2 voor het beleid van het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

Keur

De Keur is een waterschapsverordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt beleids- en algemene regels.

Legger

De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Onderstaande afbeelding laat zien dat het te ontgraven gebied gelegen is in een retentie, inundatie en meanderstrook en ook betrekking heeft op het oppervlaktewaterlichaam (de Vecht) en de beschermingszone er van. Door deze ligging is er eerder sprake van vergunningplicht bij werkzaamheden in deze zones. Tevens is het plangebied gelegen in het winterbed van de Vecht. Voorgenomen ontwikkeling is in lijn met de opgave geformuleerd in het Rijksbeleid, doordat het doel van deze ontwikkeling is een kwaliteitsverbetering van de waterkwaliteit.

Figuur 18: Uitsneden Legger Waterschap Vechtstromen

Watertoets

Om voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken is een separate procedure opgestart van een Project Plan Water Wet. Hierin wordt voorgenomen ontwikkeling beschreven en zijn de gevolgen voor de omgeving in het watersysteem getoetst en doorlopen met het Waterschap.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige natuur, archeologische-, cultuurhistorische- en waterwaarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Het plan kan negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- bodem;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- kabels en leidingen;
- externe veiligheid;
- bedrijven en milieuzonering;
- verkeer en parkeren;
- vormvrije m.e.r.-beoordeling.

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

In opdracht van het Waterschap Vechtstromen is door Antea Group in september 2023 een waterbodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het kadastrale perceel F 5008 nabij Zeesserweg 12a te Ommen. Zie bijlage 5 voor het volledige rapport.

Aanbevelingen

De baggerspecie en de droge waterbodem tot 0,5 à 0,6 m-mv is niet geschikt voor het toepassen in oppervlaktewater (klasse ‘B’). De droge waterbodem (dieper dan 0,5 m -mv) is wel geschikt voor het toepassen in oppervlaktewater (klasse ‘altijd toepasbaar’).

De baggerspecie en de ondergrond (dieper dan 0,5 m -mv) is geschikt voor lokale toepassing; ‘verspreiden op het aangrenzende perceel’ en/of ‘tijdelijke opslag in een weilanddepot’. De bovengrond (tot 0,5 à 0,6 m -mv) is niet geschikt voor een dergelijke lokale toepassing.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Bij uitvoering van de werkzaamheden zal met voorgaande conclusies en aanbevelingen rekening worden gehouden. Voor zover mogelijk wordt de afgegraven grond in de buurt van de werkzaamheden toegepast, vervuilde grond wordt afgevoerd naar een verwerkingslocatie. Hiermee vormt het aspect bodem geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen, die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen, de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorgenomen ontwikkeling behelst geen toevoegen van een geluidsgevoelig object, er wordt ook geen emissiebron van geluid toegevoegd. Het aspect geluid vormt zodoende geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Om te berekenen of een wijziging in het aantal verkeersbewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld. In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De NIBM-tool is geraadpleegd om te bepalen of de ontwikkeling bijdraagt aan vermindering van de luchtkwaliteit. Volgens de NIBM-tool draagt een ontwikkeling 'niet in betekenende mate' bij als de toename kleiner is dan 800 verkeersbewegingen per dag (waarvan 5% vrachtverkeer). Gedurende de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden zijn er tijdelijk meer verkeersbewegingen. Dit aantal blijft ruimschoots onder de 800 per dag. Vervolgens zal er na realisatie enkel periodiek verkeer voor onderhoud en beheer zijn. Voorgenomen ontwikkeling zal niet significant meer verkeersbewegingen met zich meebrengen, de nieuwe situatie wijkt weinig tot niets van de huidige situatie. Geconcludeerd wordt dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.5 Kabels en leidingen

In het kader van de veiligheid bij de werkzaamheden en voorkomen van schade aan kabels en leidingen is in voorbereiding reeds een KLIC-melding gedaan. Hieruit is gebleken dat in het plangebied geen kabels of leidingen aanwezig zijn.

5.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval bij de productie, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen en de kans dat hierbij dodelijke slachtoffers vallen. In het geval van een

ruimtelijke plan dient het milieuaspect externe veiligheid onderzocht te worden. Het kan bronnen van veiligheidsrisico's mogelijk maken en of bestaande risicobronnen beïnvloeden. Er moet worden onderzocht of het plan voldoet aan de geldende normen.

Beleidskader

Er zijn verschillende besluiten en regelingen voor de verschillende typen risicobronnen:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Voor transportroutes over de weg, het water en het spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
- Daarnaast is in sommige gevallen het Activiteitenbesluit milieubeheer en/of het Vuurwerkbesluit van toepassing.

Toetsingskader

Externe veiligheid (geldt voor Bevi, Bevt en Bevb) maakt onderscheid tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- Waar het plaatsgebonden risico groter is dan $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar mogen bijvoorbeeld geen woningen of kantoren worden gebouwd.
- Kunnen door een ongeval grote groepen personen overlijden, dan moet worden verantwoord waarom dat aanvaardbaar is. In de verantwoording van dit groepsrisico motiveert het bevoegd gezag wat er wordt gedaan om dat risico in de hand te houden.

Figuur 19: Uitsnede kaart veiligheidsinformatie milieubelastende activiteiten, plangebied in rood aangegeven (bron: www.atlasleefomgeving.nl)

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plan voorziet niet in de realisatie van verblijfsobjecten waarvoor het plaatsgebonden- of groepsrisico van toepassing is. Ook heeft de voorgenomen ontwikkeling geen werking naar buiten in het kader van externe veiligheid. In de omgeving van het plangebied zijn enkele risicobronnen aanwezig, waaronder het zwembad Olde Vechte en het explosie aandachtsgebied voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de N347 / Coeveroderweg (zie figuur 19). Deze vormen echter geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.7 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het milieuaspect is niet van toepassing op voorliggend plan. Het plan voorziet niet in toevoeging van een milieugevoelige functie die middels zonering voldoende afstand dient te hebben van milieubelastende bedrijven of inrichtingen. Ook zal er geen milieubelastend bedrijf of inrichting worden toegevoegd waarvoor rekening met richtafstanden dient te worden gehouden.

5.8 Verkeer en parkeren

Het aansluiten van de oude meander op de huidige loop van de Vecht heeft geen significante invloed op de verkeers- en parkeerbelasting. Het plangebied dient hoofdzakelijk tijdens de uitvoering van de werkzaamheden bereikt te worden. In deze periode is er tijdelijk meer verkeer en extra parkeerbelasting. Ten behoeve van onderhoud en beheer zijn na realisatie een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen nodig. Het plangebied wordt gedurende de uitvoering van de werkzaamheden ontsloten via de Zeesserweg en rijplaten over het tussenliggende grasland aan de westzijde van de oude meander en het oostelijk gelegen weiland behorende bij landgoed Stekkenkamp. De overlast voor omwonenden langs de Zeesserweg of andere weggebruikers is hierdoor beperkt.

5.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in de 'D-lijst' van het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan over activiteiten die voorkomen op de D-lijst beoordeeld moet worden of er een milieueffectrapport gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

De voorgenomen ontwikkeling valt aan te merken als een landinrichtingsproject wat onder D.9 voorkomt op de lijst in de bijlage behorende bij het besluit m.e.r. Met een omvang van slechts 500 m² blijft het project echter ruimschoots onder de drempelwaarde van 125 hectare of meer voor een landinrichtingsproject waarbij de activiteit betrekking heeft op functiewijzigingen van water, natuur, recreatie of landbouw. Doordat het project voorkomt op de D-Lijst behorende bij het besluit m.e.r. volstaat een vormvrije m.e.r. beoordeling.

Daarnaast kan het project worden aangemerkt als D 16.1 van de lijst uit bijlage V behorende bij het Besluit milieueffectrapportage; de ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwmijnen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem (beter bekend als ontgrondingen), anders dan bedoeld onder D 16.2. Onder D 16.1 geldt een drempelwaarde van 12,5 hectare, waar voorliggend plan met circa 500 m² oppervlak ruimschoots onder blijft.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling komt onder D 9, landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan, voor op de lijst van bijlage V behorende bij het Besluit milieueffectrapportage. Gezien de kenmerken van het project, de oppervlakte van circa 500 m² te ontgraven oever in relatie tot de drempelwaarde van 125 hectare, de locatie van het project en kenmerken van de potentiële effecten van het project wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van negatieve milieueffecten.

Eveneens kan het project worden aangemerkt als D 16.1 van de lijst uit bijlage V behorende bij het Besluit milieueffectrapportage; de ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwmijnen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, anders dan bedoeld onder D 16.2. Onder D 16.1 geldt een drempelwaarde van 12,5 hectare, waar voorliggend plan met circa 500 m² oppervlak ruimschoots onder blijft. Ook onder D 16.1 zijn vanwege de kenmerken van het project, de locatie van het project en de kenmerken van potentiële effecten mogelijke negatieve milieueffecten uitgesloten.. Door het aansluiten van de oude meander op de huidige loop van de Vecht zal er immers een kwaliteitsverbetering optreden van het tot op heden stilstaande water, waardoor de natuur in en om het water zich beter kan ontwikkelen. Ook de locatie van het project, aan de rand van de kern van Ommen naast het openluchtzwembad, maakt dat negatieve milieueffecten uit te sluiten zijn. Ondanks de ligging aan de rand van de kern van Ommen, zijn de meest dichtstbijzijnde woningen allen op meer dan 300 meter gelegen. Ten tijde van de uitvoer kan er hoogstens tijdelijk een beperkte toename van vrachtverkeer over de Zeesserweg en/of Beerzerweg optreden als gevolg van de afvoer van de afgegraven grond. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing laat in haar waardentoets en milieuaspecten afdoende zien dat negatieve milieu-effecten zijn uit te sluiten waardoor een separate vormvrije m.e.r.-beoordeling niet benodigd is

5.10 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofdstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.2.1 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Overijssel

Waterschap Vechtstromen

Middels een Projectplan Waterwet worden de gevolgen van het project op het watersysteem en de omgeving getoetst, dit kan worden gezien als vooroverleg met het Waterschap Vechtstromen.

6.2.2 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.3 Economische uitvoerbaarheid

6.3.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.3.2 Financiering project

De realisatie van het project komt voor eigen rekening en risico van het Waterschap Vechtstromen.

6.4 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.4.1 Omgevingsproces

Het Waterschap Vechtstromen heeft reeds medewerking toegezegd gekregen van de gemeente Ommen als eigenaar van het kadastrale perceel waar de oude meander wordt aangesloten op de huidige loop van de Vecht. Ook heeft het naastgelegen Landgoed Stekkenkamp reeds medewerking toegezegd aan de realisatie van het plan, eigenaar van de aangrenzende percelen ten oosten van het plangebied.

Op 9 november is een informatieavond gehouden voor genodigden en geïnteresseerden. Deze avond is goed bezocht. De reacties op het verbinden van de oude meander op de Vechtarm daarmee de waterkwaliteit te verbeteren waren positief.

▲ © Erizo Andesch

Oplossing tegen drab op het water in Ommen: 'Groene soep'

Geen stroming, slechte waterkwaliteit en veel groene drab. Door de verbinding met de rivier te herstellen, moet hier een einde aan komen bij de Vechtarm vlakbij openluchtzwembad Olde Vechte. Stichting Ommer Vechtstroom kijkt belangstellend mee.

Max Veerbeek 31-10-23, 06:00

Het plan van Waterschap Vechtstromen is vrij eenvoudig, zegt projectleider Jeroen Riekert. „We gaan terug naar de situatie zoals die ooit was. Vroeger stond de Vechtarm in open verbinding met de Vecht. Bij de aanleg van zwembad Olde Vechte, rond de jaren vijftig of zestig, is die verplaatst en nagenoeg afgesloten geraakt.”

Bij dit deel van de beek zit nu een dun strookje grond dat het scheidt van de rivier. Het wateroppervlak is bedekt met een groene deken. Eromheen veel bomen en planten. Riekert: „Het plantje eendenkroos gedijt goed in stilstaand water. Het groeit al snel ongebreideld voort en dekt de bovenkant van het water af. Een groene soep. Zo ontstaat onder de waterspiegel een zuurstofloze situatie. Dat is niet gunstig voor alles wat erin leeft.”

▲ Deze oude Vechtarm in Ommen, vlakbij zwembad Olde Vechte, wordt weer in contact gebracht met de rivier. Door een monding te creëren bij het doordropende deel op de voorgrond. © Erizo Andesch

Doorstromend

Door de te maken verbinding met de rivier zal de oude Vechtarm straks doorstromend zijn, wat de waterkwaliteit ten goede komt volgens Riekert: „Aan de andere zijde is-ie eigenlijk al aangesloten. Daar zat een oude stuw, waar we de schotbaiken vanaf gehaald hebben. Hier is dus al contact met de Vecht. Je ziet dat het eendenkroos er al een stuk minder wordt.”

Het project heeft volgens Riekert geen gevolgen voor de toegankelijkheid van bijvoorbeeld het zwembad. Het komt niet op een daadwerkelijk eiland te liggen. „Het is een kwestie van de grond weghalen om een monding te creëren. Op die locatie plaatsen we zinkstukken, om ervoor te zorgen dat alles op zijn plek blijft.”

In totaal gaat het om een paar weken werk, startend in het voorjaar van 2024. Riekert: „Als er geen bezwaren tegen het plan komen. In verband met de hoogwaterperiode is het nu geen goed moment voor de werkzaamheden.” Belangstellenden kunnen op 9 november een inloopavond bij Paviljoen Ommen bezoeken.

Boothuis

Stichting Ommer Vechtstroom is ook aanwezig tijdens de bijeenkomst, bevestigt secretaris Ron Nijhof. Vaartuig Hanzestad Ommen, dit voorjaar voor het eerst te water gelaten, heeft een voorlopig boothuis. Vlakbij camping de Koekebeult, aan de Koekegeul. „Daar zijn we blij mee. Het is voor een paar jaar. Een permanente plek voor een boothuis achter zwembad Olde Vechte zien we als mogelijk alternatief voor de toekomst.”

Twee jaar geleden had de stichting ook al een plan voor een boothuis vlakbij Olde Vechte. Nijhof: „Toen kon het waterschap daar nog geen groen licht voor geven door de kwaliteitsituatie van het water.” Hij benadrukt dat de huidige voornemens zich in een vroeg stadium bevinden. „We moeten eerst nog goed kijken wat we precies willen en hoe we het gaan financieren.”

Tip onze verslaggever
Max Veerbeek

➡ m.veerbeek@destentor.nl

Vooruitlopend op de inloopbijeenkomst heeft in de Stentor een artikel gestaan over het project.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen

1. Ontwerp aansluiting oude meander
2. Quicksan Wet Natuurbescherming
3. Natura 2000-toetsing
4. AERIUS stikstofrapportage
5. Rapport verkennend waterbodemonderzoek